

ము వ్ర క టిం వ ర బ డు ను 3/1/09

Telephone No. 544.

1925 వ నం|| డిసెంబరు నెల 7-వ తేది సోమవారము

No. 198

క్రొధనామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ సప్తమి 2.

సంచిక ౧౯౮

ము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

శిశుశాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

ము న క ల వి థ నొ ప్పు ల కు నం జీ వి వం టి ది

ట్ల బాపును,
ట్ల బోగొట్టును.
మాపును.
తొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే డెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

బుకెట్టిపీథి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను.

తో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. “ఉమ్మిడి” అను పదమునుచూచి
గుచున్నారు. ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది. మాకు
కై “ఉమ్మిడి” అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమ
నియజేయుచున్నాము. పూర్తివివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును.
మిశ్రెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

కావలసిన నుతయారు చేసి యిచ్చెదము.

ంపులు, పువ్వరాగములు పచ్చలుచేర్చికట్టబడిన టీకాలు, జడబిళ్లలు యేరకములో వైనను. ఎంత
వి తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఇదిగాక పలురకముల బంగారుగాజులు, గొలుసులు, పెండిపెంబులు,
నులు మొదలగునవి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నది. కాసుబంగారు చొక్కపుపెండికాపుల మొద

లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్యబ్రదరు, ప్రొపైటర్లు.

యలరి మాన్యు ఫాక్చరీంగుకంపెనీ,

రాడ. బ్రాంచి: 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

అభ్యుదయము

శ్రీ ముక్త్యాలంకారవారి సంస్థానమున ప్రకృతులుగా
పుటములు వెలుబడినది. డయవిటిన్ అనే బహు మాత్ర
వ్యాధిని బోగొట్టిఅందుడు తీపిపదార్థమును మాయముచేయును.
జీడిని, చక్కను, క్షయను బోగొట్టి కఫమును శ్లేశమును,
అనుపానవి శేషములచే నన్ని వ్యాధులను శుభిస్తును.
ప్రప్రత్యక్షమున కంటే హెచ్చురొమ్మిచ్చును.
ఉపయోగించు విధము మందులో పంపబడును.

వెల రులం 1 కి ర్పు 5-0-0 లు.

2

మీనేజరు, ఆర్డర సాయనశాల,
ముక్త్యాలం. (కృష్ణాక్షిల్లా)

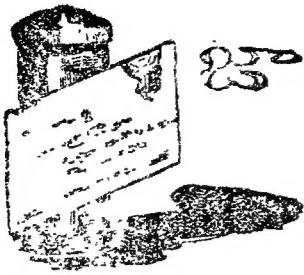
కులకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Agent,

మిస్టర్ వెల్లి, మా

అలంకారము

బుకెట్టిపీథి, మద్రాసు

జాబులు.

శ్రీ వైఖానస మహాసభ

డిశంబరు ౧౩ వ తేదీన బుధవారం జరుగబోవు మహా జనసభకు శ్రీమాత తల్కజేదాంత మహావిద్యాకాండవిత జగత్సాహచార్యులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండుటకు ప్రార్థింపబడి చారు. ఇంకను వారివద్దనుండి సమాధానము రావేదు. సాధ్యము యింతవఱకు యాతనికి ఆహ్వానపత్రము లంపియున్నాము. ఏ కారణము చేతగాని యాహ్వాన పత్రములరాని మహానీయులున్ను ఆహ్వాన మందలేదను సందేహమును పెట్టుకొనక వయయుంచి ఈసభకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

శ్రీ వైఖానస విద్యా } రాజవైద్య ల. విజయ సారథి
పీఠకార్యసాను, } ఆచార్య,
మదిలీ పట్నము. } కార్యదర్శి.

ఆంధ్రకవులకు బంగారు పతకము బహుమానము

ఇందు వలన సాంధ్రకవి వర్ణులకు మనవి చేసుకొనడ మేమంటే క్రొవన నామ సంవత్సర పువ్య శు ౧౩ లు ది 27-12-25 దినమున గుంటూరు తాలూకా ప్రతిపాటి యందు, జగత్ప్రసిద్ధిగా జరుగు శ్రీవేమన యోగీంద్రజయంత్యుత్సవమున శ్రీవేమన యోగీంద్రుని గుర్తించి తత్సంబోధనముతో భక్తి రక్తి వ్యక్తి ప్రధానములైన పద్యములతో రసవత్తరముగా నక్షత్రమాల (27పద్యములు) వ్రాసి తత్సభామధ్యమున జయ మందిన వారికి శ్రీమిత్రాభివృద్ధి సంఘమువారు, మహాకవియను బగుడ రాజముతో, బంగారు పతకము బహూకృతిగా నిచ్చె దను. కావున దదభిలాషకు లెల్లరును దత్కృతి వ్రాసి సభ నలంగరించి భాషా సేవకు దోడ్పడ బ్రాధితులు. సభకు రావీలు లేనివారు తనపద్యములను పోష్టల్ ద్వారా, గుంటూరు జిల్లా ప్రతిపాడు గ్రామనివాసి యగు శ్రీయుత గింజాపల్లి బాపయ్య చాదరి గారికి ది 26-12-25 తేదీలోగా పంపించవలెను.

పత్రపాతములేని పండితమండలిచే పద్యములకాగోగుల విమర్శింపజేసి బహూకృతులు పంపించబడును.

పాదర్థి కోటయ్య గుప్త

బాబ్బా బాపిరెడ్డివర్మ

పొన్నం సుబ్బయ్య చాదరి

గోదావరిజిల్లా సహకార సభ

ది 28-11-25 వ తేదీని పెద్దాపురం లోకల్ కో ఆఫ్ రేట్రీవు యూనియను వహజనసభ జరిగినది. యూనియను అధ్యక్షులగు చల్లా సుబ్బారాయణుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. యూనియనునకు చెందిన సంఘ ప్రతినిధులు సభకు విచ్చేసిరి. తూర్పు గోదావరిజిల్లా సహకారసమైక్య కార్యదర్శులగు శ్రీ యాతీ నరసింహదేవర సత్యసారాయణగారు సభకు హాజరైరి. యూనియను ఆదాయ వ్యయపట్టిక అంగీకరింపబడింది. సూతన కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యెన్నికలు జరిగినవి. ఈ సభలో రాబోవు గోదావరి మండల సహకారసభకు ఆహ్వానసంఘ పేర్పడినది. యూనియను అధ్యక్షులగు చల్లా సుబ్బారాయణుగారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను, యూనియను కార్యదర్శులగు గొరి లక్ష్మీశారాయణగారిని ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శిగను, పి. కృష్ణయ్యారీగారిని సంయుక్త కార్యదర్శిగను, యూనియను కార్య నిర్వాహకవర్గమువారిని ఆహ్వాన సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము భమ ఎన్నుకొనిరి. మండల సహకార సభ ప్రివయరి 6 తేదీని జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఈ సభకు యీ క్రింద పేర్కొని వివరాలని వరుసగ అధ్యక్షులుగా కొరకుటకు తీర్మానించిరి. (1) భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు (2) లంగటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు (3) రావుసాహెబు టి. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు (4) కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారసభకుడ 7 తేదీని యీ పట్టాముననే జరుపవలసి వదిగా జిల్లా పెడరేషుగవారిని కోరి తీర్మానించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

గంజాము జమీందారీ రయతుల సంఘము

ఈసంఘమువారు జరంపురంలో 27 వ తేదీన సమావేశమై యాదిగున తీర్మానములగావించి ఎన్నేటులాండు ఆప్తు ఉప సంఘము కార్యదర్శికి పంపిరి. సభకుజిల్లాలో వివిధప్రాంతముల నుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

తీర్మానములు

1. ఎన్నేటు లాండాప్తుసంఘము 1928 నందే నియమింపబడినను అవసరముగు సవరణలగుర్చి యింకను తీచారినవక సంఘమువారు ఆలశ్యముజేసి, ఏమిపనిజేసినదియు ప్రజలకు తెలియబరచకున్నందు వలన జమీందారీ రయతులకు తదితరులకు చాల అకాభంగము అసంతృప్తి కలుగుచున్నది. కావున యీవిషయమున గవర్నరుగారును గొల్లా మెంబరుగారును స్వయముగా శ్రద్ధవహించవలెనని యీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

2. రయతుల అత్యధిక తదితర కారణములు కరవు నరదలు మున్నగువానిచే పంటపోయినపుడు రయతులకు కట్టుబడులు తగ్గించి భూములు మరామత్తు చేయించి, రయతుల కొలు పాక్కు స్థిరముగ నుండునట్లు భూస్వాముల కాసింపనట్టిదిగాని చో నెట్టి కాసనముకూడ న్యాయమొసంగజాలదు.

3. పంటజ పుజేయుట, రయతుల ఆస్తుల అమ్మించుట, రయతుల చరాస్త్రీ జపు చేయుట మున్నగు అధికారములు భూస్వాముల కున్నందువలన వారు రయతుల నన్నివిధముల పీడించుట కవకాశముగలదు. భూస్వామిని స్థిరముగ రెంటు కట్టుబడి కొప్పించు అవకాశము రయతునకు లేదు. భూస్వాములకు ఇరిగేషను పనుల నభివృద్ధిజేయు వాంఛయుండదు. ఇరిగేషను పనుల మరమ్మత్తునకు వారి నొప్పించుట కధికారములేక రయతులు స్వయముగా మరమ్మత్తులు చేయజాలక ఈప్రాంతముల జమీందారీ ప్రాంతముల రయతులు చాల యిబ్బందిపడుచున్నారు. కావున యీ సంఘమువారు యిట్లు కోరుచున్నారు.

1 జమీందారు ఇరిగేషను పనులను మరమ్మత్తు జేయించుచు మంచి క్లితియం దుంచునట్లు అంగీకరింపవలెను.

2 ఇరిగేషను పనులు మరమ్మత్తు అగువరకు రయతులు శిస్తు చెల్లింపకుండ యుండుటకు అధికార మీయవలెను.

3 భూస్వామి దురుద్దేశముతో నీరు నిలిపివేయకుండ యేర్పాటులు జేయవలెను.

4 నీరులేకుండ పంటలు పోయినచో శిస్తుతగ్గించవలెను.

5 రయతుల వద్ద రిజిస్టర్లు అగ్రిమెంటు పుచ్చుకొననిది భూస్వామి నీటిపన్ను విధింపరాదు.

6 అన్ని భూములు సర్వే నెట్టిమెంటు జేయుట నిర్బంధించి రయతులకు న్యాయము దొరకునట్లుగా సర్వే ఛార్జరును సవరింపవలెనని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డిశంబరు 4:—నిన్న సాయంకాలము 4.15 నిమిషములకు పెద్దకాలేజీలో విద్యార్థులసభ యొకటి జరిగెను. మ. రా. శ్రీ న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. క్రితకేఫులగు సర్ నురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారిని గూర్చి పదిమంది విద్యార్థులు ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు వారి అంత్యోపన్యాసములో బెనర్జీగారి దేశసేవను పొగడుచు, కాలమే తారినే అవలంబింపబడిన సక్రమాందోళనాపదకులు సరియైన పద్ధతులని తేల్చినదనియు, కాసనోల్లంఘమునకు తావులేదని తెల విచ్చిరి. నురేంద్రనాథుడు సర్ బిరుదమును వహించుకుండ చని పోయి యుండిన బాగుండి యుండెడిదని పంతులుగారు తెల విచ్చిరి. సర్ బిరుదుకొరకు సరండర్ వాటు బిరుదును పోగొట్టు

పంజాబులో క్రొత్త కాలవలు

గవర్నరును బికనీరు మహారాజును శంఖుస్థాపన చేయుట

లూనోరు, డిసెంబరు 1—పంజాబులోని పొంగ్ వంతెన సమీపమున ఫిరోజ్ పూరు హెడ్డుకొవ్వరున్నదై గ్రే కాలవను బికనీరుగాంగు కాలవను త్రవ్వబడుచు పంజాబు గవర్నరు సర్ మాల్ కాం హైలీ గారును బికనీరు మహారాజును వరుసగా శంఖుస్థాపన చేసిరి. రైల్వే వంతెనకు ఉత్తరపు వైపు సుండి గవర్నరు రాగానే 17 ఫిరంగులు క్రేల్చబడెను గవర్నరు గారు వచ్చిన తొడనే 19 ఫిరంగులు క్రేల్చబడెను.

సభవా రందరును కూర్చుండియుండ పంజాబు సర్వే జ్ఞి వాల్లీ ప్రాజెక్టు ఇరిగేషన్ వర్కుస్ ఫిఫ్త ఇంజనీరు ఫాయి గారు గవర్నరుగారికిని బికనీరు మహారాజుకును స్వాగత మిచ్చుచు యాపని రాజమాతయగు ఆల్మోరాడారాణీ మరణించుట వలన ఎట్టునెలచి పోయినదియు తెలియజేసెను ఈ హెడ్డుకొవ్వ మొత్తము 2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుననియు నీమొత్తమును మహారాజప్రభుత్వము వారును పంజాబు ప్రభుత్వము వారును పంచుకొను చున్నారనియు చెప్పి ఫాయి గారు బికనీరు గాంగు కాలవను శంఖుస్థాపన చేయవలసినదని బికనీరు మహారాజును కోరెను

ఆల్మోరాడారాణీ మరణమును గూర్చి దుఃఖమును దెలిపి బికనీరుమహారాజుచెప్పెను:—నాసంస్థానము హిందూ దేశములో పంటలు లేని భాగములలో నొకటియై యున్నది నారాష్ట్రములో కనీసము 28000 చదరపు మైళ్లను సాగ బడిలోనికి తెచ్చి కరువును పోగొట్టవలెనని యెన్నిదినములనుండి యో నాకు కోర్కెగలదు. కావున నామిత్రులగు సర్ మాల్ కాం హైలీగారి కాలముననే యీగాంగుకాలవను త్రవ్వించుట నా కెంతయో సంతోషము నిచ్చుచున్నది. రెండు సంవత్సరములకు పిమ్మట 1927-28లో యీకాలవనుండి నీజముగా జలము ప్రసరించుటను చూడవలెనని మిమ్ముల నందరిని కోరుచున్నాను. అప్పుడే బంజరిభూములన్నియు పచ్చనివి చేసేతో తాండవ మాడుచుండవలెను. ఇప్పుడు బాబుబిడ్డలను పోషించు కొనలేని రయితులందరు సుఖ జీవనమును గడుపుగలుగుదురు.

పిమ్మట గవర్నరు గారు లేచి కీ|| శే|| ఆల్మోరాడారాణీ యొక్క దుఃఖమును దెలిపినమును లన్నియు గడచిన వినుక యీపని జరిగిన బాగుండెననియు కాని అట్లు జరుగ లేదనియు చెప్పి ట్రిటిఫు బాటికిని రాజకుటుంబమునకును సానుభూతిని పంపుటలో తనతోను బికనీరుమహారాజుతోను కలియ వలసిన దని అచ్చట చేరినవారందరిని కోరెను. పిమ్మట గవర్నరు రిట్లు చెప్పెను:—ఈ క్రైతివ్వి పోయబడుచున్న మన్ను, శక్తి, నలు, పంపులు, మృగములు మనుష్యులు అహోరాత్రము లిట్లు పనిచేయుట చూడ క్రియని వానికి దయ్యముల పనిగా కనబడవచ్చును గాని తెలిసిన వాని కందెంతయో అర్థముకలదు. పంజాబంతయు గర్వపడదగిన యిరిగేషను పనులు తయారగుచున్నవి. విశ్వవ్యాప్తమైన స్వచ్ఛదృశ్యముగా నెంచి నిరాశకెందుచున్న బికనీరు ప్రజలకు విశ్వవ్యాప్త కరతలామిళము కాగలదు గ్రేగారిపట్టణవలన కాలవలను త్రవ్వవచ్చు ఫిరోజ్ జలాలాబాదు రయితులు గూడ మేలును పొందగలరు. ఇరిగేషనుకాళలో నింతవరకు ఆపజయ్యును నది యెరుగము. పంజాబులో సాగుబడిలోనికి వచ్చుచున్న భూము లిప్పటికి చాదాపు 100 లక్షల యెకరములగుచున్నవి. ఇప్పటికి రెండు ప్రాజెక్టు తయారు చేయబడినవి, మూడవ దానికొరకు ప్లానులు వేయబడుచున్నవి. అదికూడ తయారైనచో ప్రపంచములో కెల్ల చేర్చెన్నికగాంచిన దగును. ఈకాలవలవలన ముందుసంతతివారు పంటలు పండించుకొని సుఖజీవనము గడపెదరు గాక. పిమ్మట బికనీరు మహారాజుగారు బికనీరు గాంగు కాలవను పంజాబు గవర్నరుగారు గ్రేకాలవను శంఖుస్థాపన చేసిరి. అంత హర్షధ్వనములు చెలరేగెను. (అ. ప్రె.)

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

3 దినములవరకు మాత్రమే

6-12-25 శనివారమునుండి 7-12-25 సోమవారము వరకు

ప్రపంచమును గుఱివెత్తెను

శ్రీ విశ్వానము

అనుకంఠ ప్రదర్శించబడును. లేడిను హోంబర్లునుందు శ్వాసన్న బూడింగ్టన్ కెల్లాండుగారిచే వాయుబడిన గుఱివెత్తెను "మిరాకిల్" కథలో న్నిది. కనకాదేశేపు అడవులందు ప్రదర్శించబడిన ప్రేమకథ. ప్రతిక్షిప్త పురుషునికేమి తెలుపును.

బర్తాశాసనసభ్యులుగ నియమింపబడినవారు

ఆదంజి హజీదాపుష్, అవటవల్లి

నారాయణరావుగారు

రంగూను, డిశంబరు 5:—భారతవాణిజ్య సంఘముతరపున సంఘాధ్యక్షులగు ఆదంజి హజీదాపుష్ గారు, కార్మిక తరగతుల ప్రతినిధిగ అవటవల్లి నారాయణరావుగారు బర్తా శాసన సభ్యులుగ ప్రభుత్వముచే నియోగింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

బర్తానూతన మంత్రులు

రంగూను, డిశంబరు 5:—నూతనమంత్రి పదవుల కార్య భారమును నేటి ఉదయమునుండియు గా|| డా|| బాయిన్, ఎచ్. ఆయేన్ గాగ్ల నిర్వహింపప్రారంభించిరి. (అ. ప్రె.)

అధినందనసమావేశము

లీ. ఆ. యేన్ శారినీ మంత్రిగ నియమించి నందులకు వైసానంఘము సంతసించుట

రంగూను, డిశంబరు 5:—లీ. ఆ. యేన్ గారిని అటమిశాఖా మంత్రిగ నియమించినందుకు వారి సంతోషమును గవర్నరు టి. కు. బర్తా యంధి తెచ్చి నానంఘము జూబిలిశాలనం దొక బహిరంగ సమావేశమును నేడు జరిపెను. వైసానంఘ సంభ్యులు మరీ యితరసంఘ శబ్ద్యులును సమావేశము నలంకరించిరి. వైసానాణిజ్య సంఘాధ్యక్షులగు సబాచీగ రధ్యక్షుల వహించిరి. గౌరవనీయులగు లీ. ఆ. యేన్ గారిని అధినందించుచును, తక్కువ సంఖ్యాకుల ప్రతినిధిని మంత్రిగ నియమించి బర్తా యందు గల ఎల్ల సంఘములయొడ ప్రభుత్వము సమాదరణమును చూపినందులకు గవర్నరును ప్రశంసించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. గవర్నరు గా|| లీ. ఆ. యేన్ గారిని మంత్రిగ నుంచుట బహుభాగముల నున్నదని వారివారి సంశ్చిప్తిని వెల్లెచ్చుచు యితరసభ్యులు ఉపన్యాసములు గావించిరి. గా|| లీ. ఆ. యేన్ గారు ఉచితరీతిని సమాధానమిచ్చి సంఘము జూపిన ఆదరణయు సుహృద్భావములును తన ఉద్యోగధర్మముల నిర్వహించుటయందు భారమును తగ్గించునని పల్కిెను. (అ. ప్రె.)

వరపాతము

సిద్ధా, డిశంబరు 5:—సింహాశ్రమమునకు ఆగ్నేయముందు వాతావరణశీతగతుల స్థిరముగ నున్నవి. బంగాళాఖాతముందలి క్షిప్రములలోను, మదంసున కాగ్నేయలో భాగముందును మెండుగ తూర్పువానలు గురిపెను. పొద్దుల్లేగ, కడలూరు 5, నాగపట్నము 5, మదరాసు నం. 1 1/2 అంగుళముల వానగురిపెను.

నూచన:—మైసూరు వ.శ.యాశ్రమలలో వాన గురియ వచ్చును. (అ. ప్రె.)

ఇబినుసాదు సుల్తాను బేదార్యము

ధ్వంసము కాబడిన మసీదుల మరమ్మత్తుచేయించెను
మదీనా ప్రజల సంతకమున మై 100,000 పౌండలను
కాంక్షనుచేసెను
బొంబాయి, డిశంబరు 5:—ధ్వంసము కాబడిన మసీదులను మరమ్మత్తు చేయించెననియు, మదీనా ప్రజలనిమిత్తము 100,000 పౌండలను యిబినుసాదు కాంక్షనుచేసెననియు మెక్కా సందర్శించుచున్న ఖిలాఫత్తుకమిటి డిప్యూటీ కమిషనరు వాగ్దానంపెను. (అ. ప్రె.)

క్రాను థియేటరు

6-12-25 శనివారమునుండి 11-12-25 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిరోజు 2 ప్రదర్శనములు సాయంత్రము 6-15 రాత్రి 9-30
శని, అదివారములందు మధ్యాహ్నము
2 గం|| ప్రత్యేకమాటని గలదు

మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారివలన
అత్యద్భుతమైనట్టి, పది ప్రహేళికలైన రీల్స్ గలగిట్టి
ప్రతిభక్తి

లేక భక్తయందు భార్యకుల భక్తిని తెలుపుక
ప్రదర్శింపబడును
మిస్ మిస్సెస్, మిస్ మిస్సెస్ హౌస్ ప్రధానకథానాయక

ఇండియా గెజెటు

శాసన నిర్మాణశాఖ

డిల్లీ, డిసెంబరు 4—ఇండియా గెజెటు శాసననిర్మాణ శాఖలో నిట్లు ప్రచురింపబడినది —

జి. డబ్ల్యు. గవర్నరుగారు రాజనామానిచ్చునందున భారత శాసనసభలో జె. టి. డివోనన్ గారు వారిస్థాన నియమింపబడిరి.

బెల్గుగారు రాజనామానిచ్చినందున భారత శాసనసభలో వారిస్థాన నియమింపబడిరి. యస్. హెడ్డునుగారుకూడ అధికారసభ్యులుగా నియమింపబడెను.

బర్తా యూరపియ నేతరనియోజక వర్గమునుండి భారత శాసనసభకు సభ్యు నెన్నుకొను తేదీమార్చి 22 తేదీకి మార్చబడినది.

విదేశరాజకీయశాఖ

రాజప్రతిష్ఠాసములో మోహరాకు ఏలికయగు రాజాధిరాజ సర్ నాహర్ సింగ్ గారి గౌరవార్థము శాశ్వతముగా 4 ఫిరంగులు క్రేల్చబడుట కాంక్ష నొసంగబడినది.

ఆర్థికశాఖ

క్రెడిటర్ల సభలలో ఒకరికి బదులుగా ఓటు చేయుటకు వచ్చువారిపై పన్ను 1925 మార్చి 27 తేదీనుండి 1 అకౌంట్ తగ్గింపబడినది.

సర్ పురషోత్తమదాసు ధాతూబాగుగారు రాజనామానిచ్చినందున ఇండియాన్ సెంట్రలు కాలను కమిషన్లో సభ్యుడుగా బొంబాయి భారత వాణిజ్యసంఘము వారు యం. యల్. సి. లాల్ నారాయణగారిని నియమించిరి.

బర్తాసయాం రైల్వేసర్వే

మెయ్యూనుండి సయామున రి హద్దు వరకు ఆనగా 90 మైళ్ల వరకు మీటరుగేజీ సర్వే చేయుటకు రైల్వేబోర్డువారు కాంక్షనొసంగిరి. ఈ సర్వేను బర్తాసయాం రైల్వే ఆనదరు.

8-3/8 గేజీమీదహోట్టినుండి హోలాపూరుకు ఆనగా 9. 68 మైళ్లదూరము రైలుబాటను నిర్మించుటకు యం. యస్. యం. రైల్వే ఏజెన్సీకాంక్ష నొసంగబడినది.

అ. ప్రె.

డిల్లీ, డిసెం 4:—మేజరు పార్సన్నుగారు 6 నెలల సెలవుమీద వెళ్లినప్పుడు ఆర్. ఆర్. నాకోనాచీ ఐ. సి. యస్. గారు ఇండియా ప్రభుత్వ విదేశ, రాజకీయ శాఖలో డిప్యూటీ కార్యదర్శిగా పనిచేసెదరు. (అ. ప్రె.)

బీజ్ బండ్:—శీత్రపోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జెందినది. స్వచ్ఛమందుగాని మూత్రముతోగాని వీర్యము స్థిరముగ నున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమునకును. ఎంతలబహిమని కయినను రెండుగంటలలో నరములను బలము నిచ్చి సంసారగుణము అనుభవించనట్లు చేసి సంతానవంతులగుజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,
12, బై రాగిమతంపేటి, మద్రాసు.

స్త్రీము బోయిలర్లు

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్రమున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

"ఎవెక్సియర్"

ను కాదుదు. దీనిని రంగు పూరించుట దోషములకు లోబడి భాగములయందు బ్రహ్మతో పూరించుట చేయవలెను. పైకైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనివ్వక క్లేటిటులై ముగియవలెను. పడనివ్వకుండా బోయిలర్లను కాపాడును.

జి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

12, తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

చెన్నై కార్పొరేషను

పట్టణముందు కలరావ్యాధి

విప్లవకర్తల దురాచరముల శాలలు

చెన్నై కార్పొరేషను సభవారు గడవిన శనివారము 8-30 గంటలకు కార్పొరేషను భవనమును సమావేశమై పట్టణములో వ్యాపించియున్న కలరా వ్యాధి నివారణ పడుపాదముల గూర్చియు పురపాలకుల పాకలను నిర్మించుటకు అనుమతి నొసంగుటను గూర్చియు, దీర్ఘకాలము చర్చించి కడకు పట్టణమును వ్యాపించియున్న జాడ్యము కలరాగాదనియు తీర్మానించిరి. జనులు నడచునట్టి వీధులపై ప్రయాణికుల కపాకర్యము గలగు జేయునట్టి దుకాణదారుల పాకలను ఇకనుంచి నిర్మించుట కనుమతి యాయకుండునటుల తీర్మానించిరి.

పట్టణముందు కలరావ్యాధి

సభవారు కార్పొరేషను చర్చించుటకు ముందుగ పట్టణముందు వ్యాపించియున్న కలరా వ్యాధిని మాన్పటకై కార్పొరేషను ఆరోగ్యశాఖవారేమి యొనర్చిందో తెలుసుకొనవలయునను అంతము సభవారికి శ్రీ కె. శ్రీరాములు నాయుడు గారు నివేదించిరి.

ఈమంతము చర్చించుటకు ముందుగ తెలియబరచుట యావశ్యకమైనను విషయముయొక్క ప్రాధాన్యమును బట్టి అధ్యక్షులు విషయమును సభలో చర్చించుట కనుమతించి ఆరోగ్యశాఖాధికారిని సమాధాన మొసంగవలసినదని గోరిరి.

ఆరోగ్యశాఖాధికారి సమాధానము

10 వ డివిజనులో కలరా వ్యాధి యొప్పుటల ప్రప్రథమ మునుప మాకు తెలియవచ్చినది. అప్పటికే ఇరువురు రోగులు మరణించిరి. మిగతా రోగులందరును వెంటనే హాస్పిటలుకు గోంపో బడిరి. బ్రాడ్వేయందును, దక్షిణమున కొండబాకమునందును మరికొంద రిజాడ్యముచే పీడింపబడిరి. పీరందరును హాస్పిటలుకు తరలించిరి. గ్రామాంతరమునుండి మాత్రముగ వచ్చిన ఒక కుటుంబములో ప్రథమమున నీవ్యాధి తలనూపినది. అయ్యది క్రమముగ పట్టణము దొక భాగమునుంచి వేరొక భాగమునకు వ్యాపించెను. మరియును నేనీవిషయమై విచారణలు గావించగ వేరొక కారణము తెలిసినది. గడవిన కార్తిక పౌర్ణమినాడు హిందువులలో అనేకులు ఉపవాసము యుండిరి. మరునటి దినము ఉపవాసములు పిండిగంటలలో పండుగ గావించుకొనిరి. ఆసమయమున ఒకానొక విధముగ మత్స్యములను భుజించిరి. ఆమత్స్యము లీకాలముందు విరివిగ అమ్మబడును. వాని నమితముగ భుజించుటవలననే అబీర్తి విరేచనములు, వాంతి మున్నగు నవి గలిగి ఈకలరా జాడ్యమునకు తావుసంగెను. ప్రతి వత్సర మిమాసముందు వర్షములు గురిసిన పిదప ఈజాడ్యము తరువు వ్యాపించుట నా యనుభవమును నేనెరుంగుదును. ఈ వ్యాధి అహారపదార్థములవలన గలిగినదని నిశ్చయముగ జెప్పగలను. జాడ్యమును వ్యాపించిన పట్టణ భాగములందలి నీటిని పరీక్షార్థ మంపియుంటిమి. నీటియందెట్టి నూత్న కల్మష మున్నటుల గాన్పింపలేదు. కాని కలరా బీజములున్నచో లేవో కనుగొనుటకు 48 గంటలకాలము వ్యవధిగావలసి వచ్చినందున రేపటి దినము మాత్రమే ఈవిషయము తెలగలదు. ఎటులైనను ప్రస్తుతము నీటియందెట్టి నూత్నమున్నదనుటకు కారణములేవు అనారోగ్యకరముగ ఆహారపదార్థ మే ఇందులకు కారణము. ఈ మాషములందు కలరా వ్యాధివలెనే గాన్పించు వ్యాధులను వ్యాపించుట సహజమైనది. ఈ కలరావ్యాధి తెలియపరుపబడిన వెంటనే హాస్పిటలుకు రోగిని గొంపోవుచున్నారను. నగరపారిశుధ్యశాఖ వాడు తన క్రచ్చి పనిజేయుచున్నాడు. రోగులను వెంటనే హాస్పిటలు కంపుటకంటెను జేయదగిన చికిత్స ఏమియు గాన్పించుచున్నది. ఇప్పటికి 43 గురు కీవ్యాధి తగిలి డి. అందొకరు చచ్చిపయినందు మరెయ్యోరోగి చూలైనందుండెడి వారు. మిగత రోగులలో చాలభాగము జార్జిటౌనునుండి వచ్చిన వారు అని బల్గిరి.

డా॥ విజయరాఘవులుగారు ఈజాడ్యము కలరా యగునా లేక కలరా గుఱులు గల వేరొక జాడ్యమాయుని తెలుసుకొనగోరిరి. కలరాయని నిర్ధారణ గావించుటకు కలరా బీజములున్నటుల నీటిపరీక్షయందు గనిపెట్టబడెనా యని ప్రశ్నించిరి.

ఆరోగ్య శాఖాధికారి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు అట్టి పరీక్ష గావించుటకు నిర్వాహి చాలలేదని పల్గిరి.

యమ్. సింగారవేలు జెట్టిగారు మాట్లాడుచు జాడ్య నిర్ణయమెట్లున్నను అతివీరేచనములు, వాంటులు మున్నగువానిచే జనులు బాధపడుచుండుట నిశ్చయము గావున ఇంతవరకు గా

వించిన ఏర్పాటులలో బాటు ప్రతిభిధినిజోయి రోగిలకు మందు లిచ్చేడునాడుమాత్రమేగాక వేదగరురోగులకు గంజిసోపం గువారిని గూడ నియమించుట యుక్తమని పల్గిరి. బహుదాయంబిట్టి ఉద్యోగు లప్పుడప్పుడు నియమింపబడుచుండురు. కావున ఈ విధానమును తప్పక ఆచరణయందు జెట్టవలెనని కమిషనరుగారిని కోరుచున్నానని పల్గిరి.

ఇట్టి ప్రత్యేకసమయములందు హాస్పిటలులందుండెడి సబ్ ఆస్పిటెంటు నర్తసు లాపనికై నియమింపబడగలరని కమిషనరు అధ్యక్షునిద్వారా తెలియబరచిరి.

శ్రీ గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారు తెలుగులో మాట్లాడుచు తమ డివిజనులో ప్రథమమున ఈవ్యాధి గలిగినదనియు, ఇది ప్రజల యజాగ్రత్తలననే ముఖ్యముగ గలిగినదని పల్గిరి. ఇందుకు మూడు కారణములు గలవనిరి. కార్తిక పౌర్ణమియందు పనిసించి మరునాడు విందులు భుజించుటవలన భేదులు గలిగుటచేతను, 10 మాసములనుంచి వర్షములేక ఇప్పుడు వర్షములు గురియుటచేతను వాతావరణముందు గలిగిన మార్పుచేతను ఈ కాలమందులభించు ఒకవిధముగ మత్స్యములను భుజించుటవలనను ఈమూడు కారణముల బుర్రుగ్గరించుకొని జాడ్యము జనించెనని పల్గిరి. ఆరోగ్యశాఖ, పారిశుధ్యశాఖ వారలు జాడ్యములు తెలియగనే తమవిధిని నిర్వహించిరి. తిరిగి నీటికి నాడివి జనులలో నొక రోగియైనను లేదు. నీటి ఉడయమును మార్చుటనందొక తట్టెడు కుగ్గిన చేపలను నిర్మాతము చేయించినాను. ఇప్పటికి జనులలో ఉద్రేకము తగ్గినది. కాని హాస్పిటలుకు రోగుల సంపుటకు ప్రజలు భీతియుచున్నారు. వారికిట్టి దుర్ఘమము తొలగింప ప్రయత్నింపవలెను. పారిశుధ్యశాఖ వారిసంఖ్య చాలి నంతగ లేదు. కావున మరికొందరు ఉద్యోగివారిని నియమించిన గాని ప్రజల ఆరోగ్యమును సంరక్షింపలేమని పల్గిరి.

జి. రంగనాథంజెట్టిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఆరోగ్యశాఖాధికారి తనకు తెలియవరవలసిన 43 గురు రోగులలో 25 గురు ప్రస్తుతము హాస్పిటలును దున్నారనియు, నీటియందలికలరుబీజములను పరీక్షించుట ప్రథమమున అగత్యమని తాను తలంప లేదనియు బల్గిరి.

వి. చక్రయ్యజెట్టిగారు మాట్లాడుచు ఆరోగ్యశాఖాధికారిజెప్పిన కారణములు చాలభాగము కేవలము ఊహాజనితముగ విషయమేగాని నిజమని జెప్పట కెట్టియాధారమును లేదనిరి. ఒక క్రైస్తవునికి కలరా తగిలి యాతడు మరణించినట్లు నేనెరుంగుదును. కార్తిక పున్నమి దినమున క్రైస్తవుడువలసించిన జెప్పటకు కీలులేదు. మరియును హిందువులు నివసించు మరికొన్ని డివిజనులలో ఆదినమున ఉపవాసములు జరిగెనుగాని ఈజాడ్య మాభాగములందు లేదు అని పల్గిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు మాట్లాడుచు తిరువల్లిక్కేణియందలి పార్థసారథి కుప్పయి చాల అనారోగ్యకరముగ ప్రదేశము నియు, అచ్చటి అపరిమితము తొలగించవలసినదిగ అధికారులను కోరినప్పటికిని మిన్నకుండిరినియు, బల్గిరి. నీటిని పరీక్షించుటకై గిండియాకంటెను పట్టణముచే పరీక్షజేయ నేర్పాటులు గావించదగునని సూచించిరి.

ఉపనంధు నియామకము

డా॥ మల్లయ్య, డా॥ విజయరాఘవులు, డా॥ అశోక్రావనాధారు, యం. సింగారవేలు గారలలో నొకసంఘము నేర్పరచి ఆరోగ్యశాఖాధికారికి సహాయముగ పని జేయుటకు కె. భాష్యమయ్యంగా రుపపాదనను గావించిరి. డా॥ బి. ఓ. తణికాచలం జెట్టిగారు డా॥ సి. నల్లేశముదలియ్యగారి పేరెల చెప్పబడలేదని ప్రశ్నించిరి. నల్లేశముదలియ్యగారి 6 సంవత్సరములు ఆరోగ్యసంఘమున కధ్యక్షులుగ నుండిరి. నిపుణులగు వైద్యులు. అట్టితరీ వారిని సంఘమును జేర్చుకుండుటకు కారణమేమని బల్గిరి. నల్లేశముదలియ్యగారు సభయందు లేకుండుటచే వారిపేరు జేర్చబడలేదనియు, తమపక్షమునకు జెందిన డా॥ రాఘవాచార్యు గారు సభయందు లేకుండుటచే వారిపేరు సముత్తము జేర్చబడలేదనియు అందుచే నీవిషయములో తామెట్టి పాక్షికభేదములను గమనింపలేదని పల్గిరి.

అబ్దులు హమీదుఖాను సాహేబుగారు రుపపాదనను బలపరచుచు పట్టణముందు కలరావ్యాధి వ్యాపించియున్నదను విషయము తెలిసియే యున్నది గావున ఇట్టిసంఘము నొకదానిని నియమించి ఆరోగ్యశాఖవారికి తోడ్పడుట ముఖ్యమనియు బల్గిరి.

డా॥ అశోక్రావనాధారు గారు మాట్లాడుచు మత్స్యములను భుజించుటచే కలరా వ్యాపించినదని జెప్పట నిర్ధారమనియు, కలరా వ్యాధిని నిర్మూలము జేయుట ఘోషముల నారయవలెననియు,

వీటి కోరికలను ఇంజనీయరు పరీక్షించి పరిశుభ్ర పరుపవలెనని బల్గిరి.

పి. టి. కుమారస్వామి జెట్టిగారు రీయంపాదన నాజేపించుచు ఇట్టి సంఘములవలన నేమాత్ర ముపయోగము లేదనియు, ఇట్టి సంఘములను నియమించుటచే ఆరోగ్యసంఘముందు మనకు సంపూర్ణ విశ్వాసము లేదని తెలుచున్నదనియు, అందుచే ఆరోగ్య శాఖవారికి డా॥ మల్లయ్య, యమ్. సింగారవేలు గారలు సహాయకారులుగ పనిజేయుట కుపపాదించిరి. డా॥ బి. ఓ. తణికాచలంజెట్టిగారు రుపపాదనను బలపరచుచు ఉపవాసముండి మరునాడు మాంసాహారమును గాని, మత్స్యములను గాని హిందువులు భుజించునని తెలంచుట నిర్ధారమనియు, ఆరోగ్యశాఖాధికారులు పైయిరువుర సహాయముతో క్రచ్చగ కొని పనిజేసిన నీవ్యాధిని తగ్గింపవచ్చునని బల్గిరి.

శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు ఆరోగ్య శాఖాధికారికి గాని మరియితర అధికారులకుగాని కలరా వ్యాధి ముందుగ జెప్పరాదనియు, అందుచే అధికారులపై మండిపడుట కవసరము లేదనియు, ప్రస్తుతము వ్యాపించియున్న జాడ్యమును బోర్డరుట కుపాయముల నారవి తగుప్రయత్నముల గావించవలెనని బల్గిరి.

కలరావ్యాధిగాదు

డా॥ మల్లయ్యగారు మాట్లాడుచు ఆరోగ్య శాఖాధికారి జెప్పిన కథయంతయు నిర్ధారమని బల్గిరి. పట్టణముందెచ్చటను కలరావ్యాధి లేనేలేదు. అది 'కలారిస్' అను వ్యాధిగాని 'కలరా' మాత్రముగారు. నేను అట్టిజాడ్యముచే బాధింపబడు పూవురు రోగులకు చికిత్స గావించవలసినవైనను. కాని అయ్యది కలరాయని జెప్పటకు కీలులేదు. ఈ 'కలారిస్' వ్యాధి ఒక విధముగ చిన్నచేపలను తినుటవల్లను, అమితాహారము వలనను జనించును. కలరా నీటియొక్క నిర్మాణియమువలన జనించును. అట్లు కలరాజాడ్యమే పట్టణముందు వ్యాపించిన ఒక భాగమందు మాత్రమే గాక పట్టణముందంతటను వ్యాపించి యుండవలెను. జార్జిటౌను భాగమునందలి వ్యాధులు 'డ్యుమెన్' విషము వలన జనించినది. జాడ్యగ్రస్తులైనవారిలో 100 కి రెండు వంతులు మాత్రమే చనిపోయినను విషయమే ఆజాడ్యము కలరాగాదని రుజువుజేయుచున్నది. ఈసంఘమును నియమించి సంఘమువారు పనికి బూనుకొను లోపల వ్యాధియంతయు సమసిపోగలదు. స్థానికము విషయములో మాత్రము మనము జాగరూకత గలిగియుండవలెను. కావున కార్పొరేషనుపట్టిక యందలి రెండవవిషయమును చర్చించుట కుపపాదన గావించిరి. కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు బలపరచిరి. అంతట ఉపపాదనకు జెట్టబడి తీర్మానింపబడెను.

ఇచ్చట జరిగిన చర్చకు ఫలితముగ పట్టణముందు కలరా వ్యాధి లేదని ప్రజలకు తెలియబరచుటకు గాను నగరమందలి వార్తాపత్రికల కీవిషయము సంపుటకు జి. పి. నల్లేశముగారు అధ్యక్షునిద్వారా కమిషనరుగారిని కోరిరి.

అధ్యక్షులు తా మాట్లావర్షజాలమని బల్గిరి. ఈవిషయమై సభ్యులెల్లరి ఎట్టి తీర్మానమును గావించలేదు. మరియును కలరా లేదని ఒకరగు డా॥మల్లయ్యగారి యభిప్రాయమే గాని సభ్యులు తీర్మానము గావించవలసిన అట్లుజేయుటకు సాధ్యము గాదనియు, సభలో జరిగిన చర్చవల్లనే అవిషయము తెలియగలవనియు బల్గిరి.

వీధి ప్రక్కలనుండు దుకాణముల శాలలు

చెన్నై పట్టణముందు కార్పొరేషను వారి వీధిప్రక్కల సోడా మున్నగు వస్తువుల సమ్మట్టుకై నిర్మింపబడిన కొట్లను 10 చదరపు అడుగులకు హీనపక్ష మొకరూపాయవరకు పన్ను నిర్ణయించుటకు కమిషనరుగారు రుజ్జీశించిరి.

పి. టి. కుమారస్వామి జెట్టిగారు రీవిషయమును వర్కున్ కమిటీవారికి విడిచి వేయవలసినదిగ కోరిరి.

ఇకముందు నిర్మింపనుండు దుకాణములకు రి రూప్యములు అధికము గాని పన్నును విధించుటకు కె. వ్యాసారావుగారు సవరణ నుపపాదించిరి. జి. పి. నల్లేశముగారి సవరణ నెదుర్చుచు ఇదివరకు నిర్మింపబడిన కొట్లకు ఎక్కువ పన్ను విధించి మాత్రముగ నిర్మింపబడనున్న వానికి మూడురూప్యముల కంటె అధికముగ పన్ను వేయకుండుట యుక్తముగాదనియు; ఈవిషయమై వర్కున్ కమిటీవారు విచారణ గావించి వారియభిప్రాయములను చెప్పిన పిదప సభ్యులేమైన ఒకరవచ్చునని బల్గిరి చెవాబజారునందలి కొన్ని దుకాణములకు 15 రూప్యములు చెల్లింపబడుచున్నను ప్రయాణికుల కపాకర్యము గలగుచున్నదని కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు బల్గిరి. అధ్యక్షులు గడ్డ రంగయ్య నాయుడుగారి ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగుచు

12-5-24 లేడి ముందు ఈమహిమలు ఫలము వలము వేయించుచున్నది బిల్లిరి.

“బిల్లిరి కట్టడములపై నికరములు దుకాణములకాలము నిర్మించుట కనుమతి యొసంగబడరాదని” ఇ. లక్ష్మణ అయ్యరు గారు పాపించిరి. వి. చక్రయ్య కెట్టిగారి యుపపాదనను బలపరచుచు ఇట్టి కాలము అనుమతి నొసంగుటలో ధనవంతులకు దరిద్రులకు భేదభావము గన్పరచుచున్నారనియు స్వేచ్ఛరు కంపెనీ మున్నగువారికి కొరతచే యాలస్యముగ అనుమతి నొసంగుచు పేదవారి విషయములో అట్లు గావించుకుండు టక్రమముని బిల్లిరి.

“ఉన్నవానిని దీసివేయుదు”

మీసెను ఆంజలియోగారు సవరణను బహుపరచుచు దిన దినమును ఎన్నియో మోటారు బండ ప్రమాదములు సంభవించుచున్నవనియు దారిని గాపాడుటకు పోలీసువారికి దుకటమునున్నదనియు, ఈ దుకాణకాలములపై నచ్చేడి స్వల్ప దాయమునాశించి ప్రజలప్రయాణ సౌకర్యములకు భంగము గలుగజేయరాదనియు అందుచే ప్రస్తుతము మార్గమున కాటంకముగ నుండు కాలములను గూడ తీసివేయించవలసినదని యుపపాదించిరి. ఇ. యల్. అయ్యరుగారు తమసవరణయం దిభాగమును తేల్చుకొనుట కంగీకరించిరి.

రా|| బి|| ఓ. తణికాచలంకెట్టిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు పురపిఠుల కిరు ప్రక్కల పాదచారులకు సౌకర్యార్థము కట్టడములకై విశేషముగ ధనము వెచ్చింపబడినదనియు, అట్టివానిపై నిర్మించబడిన కాలము తీసివేయించుట యక్రమమని పల్కిరి కాని భూభాగమునకు లోపలనుంచి ఏర్పాటు గావించబడిన పెట్రోలియం స్టాండుల విషయమై ప్రభుత్వమువారు గూడ అనుమతించినందున ప్రస్తుత ముండేటి వానిని తీసివేయుటకు సాధ్యపడదని పల్కిరి.

వి. చక్రయ్య కెట్టిగారు మాట్లాడుచు లై సెన్సు ముగిసిన పిదప తిరిగి రెండవ సంతకర్తము లై సెన్సు కొరతపుడు నిరాకరింపవచ్చునని పల్కిరి.

మోటారు బండకు పెట్రోలియం బోనిన సౌకర్యార్థమై పెట్రోలియం స్టాండు లందు టావశ్యకముని జి.ఎ.ఎ.పేట సుగారు బిల్లిరి.

రా|| వల్లయ్యగారు:— మొత్తము పట్టణమందంతట విధిప్రక్కల నుండు అట్టినకాణముల కాలము సంఖ్య ఎంత? అధ్యక్షులు:— 87 అని కమిషనరు గారు తెల్పుదున్నారు.

డాక్టరుగారు:— కమిషనరుగారి లెక్కలలో సికిరానికాల లెన్నిగలవు? (సభ్యు) కమిషనరుగారి లై సెన్సు బోంబుని కొన్ని కాలము గలవని వేరుజాతు జేయగలను. అట్టికాలము గలవని కమిషనరుగారును ఎరుంగుదురు.

అధ్యక్షులు:— కమిషనరుగారు తామెరుంగవని తెల్పుచున్నారు.

డాక్టరుగారు:— లై సెన్సులేని కాలనొకదానిని కమిషనరుగారికి నే జూపియుంటిని. దానిని తీసివేయించినారా? అధ్యక్షులు:— కమిషనరుగారు తమకు తెలియదని తెల్పుచున్నారు.

డాక్టరు వల్లయ్యగారు:— సగటున ఒక్కొక్కకాలపై 10 రూపములు ఆదాయము వచ్చును. సంతకర్తమునకు రు. 3,500 లు మాత్రమే వశమై ధాఖీ వచ్చుచున్నది. ప్రస్తుతము రు. 40 వేల ఆదాయము మధ్యస్థులచే గ్రహింపబడుచున్నందున మన రూ. 40 వేల రూపములను గోల్పోవు చున్నాము. కావున ఈకాలము కార్పొరేషనువారు తమవశమునందుకొనవలెను గాని ఇతరులకొసంగరాదని బిల్లిరి.

అందుచే ప్రస్తుత మివిషయముపై చర్యను నిలిపివేయవలసినది. సుపపాదన గావించిరి. కె. శ్రీరాములు నాయుడు గారు సుపపాదనను బలపరచిరి.

రా|| ఆర్యదనాదారుగారు:— కాలము తీసివేయుట నాకేవలించి. పేదవారు తమ జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుట కిట్టి దుకాణకాల లభనరము. శేవలము మార్గమున కాటంకములుగ నుండువానిని దీసివేయవచ్చునని బిల్లిరి.

కె. భావ్యమయ్యగారు:— మాట్లాడుచు పై యధిప్రాయమున్నది బలపరచిరి. కార్పొరేషనువారి కాలము తమవశముగావించుకొని రావలసినంతకు తామే గ్రహించవలెనని బిల్లిరి.

“ఈకాలము కార్పొరేషనువారు వశపరచుకొని ప్రతివత్సరము వేలము వేయించుట వలసినదని” డాక్టరు వల్లయ్యగారి యుపపాదనపప మిగిలినవన్నియు వోటుకు బెట్టబడివిపోయెను. అట్లు దుకాణదారుల సౌకర్యార్థమై తమ దుకాణములముందు పిఠుల కొనికొచ్చియుండు బల్లలు తడికలు మొదలగు నిర్మాణములపై 40-వ.అడుగులకు సంతకర్తము ఒకటింటికి 2 రూపములు

లును, అదనముగ ఆక్రమింపబడు ప్రతి 20 చ. అ. ఫలమునకు మరిరెండు రూపములు కన్న విధించుటకు కమిషనరుగారు సభవారి యనుమతి గోరిరి.

“రెండు రూపాయలకు బదులు ఒకరూపాయి విధింపవలెనని పి.టి. కుమారస్వామి శ్రేష్ఠిగారు సవరణ సుపపాదించుచు వస్తువుల నమ్ముకొని జీవించు పేదవారంతకంటే సభిముగధించలేరని బిల్లిరి.

జి. వాసుదేవప్పిళ్లగారు సవరణను బలపరచిరి.

సింగారవేల చెట్టిగారు జి. రంగయ్యనాయుడుగారును సవరణను బలపరచిరి. కె. వ్యాపారాపుగారు సవరణ నాకేవలించుచు దుకాణకాలము ప్రయాణీకుల సౌకర్యముల కాటంకములైనవో నీబల్లల ఏర్పాటులును ఆటంకము గావించునని బిల్లిరి. కార్పొరేషను వారి హక్కును నిలుపుటకు మాత్రమే 2 రూపముల పన్నును విధించుచున్నామని బిల్లిరి. పిదప పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టిగారి సవరణ వోటుకు బెట్టబడి అంగీకరింపబడెను.

పిఠులలో కుర్చీలు బల్లలు వేయుటకు దినమున కొకరూపము పన్ను విధించుటకు సుపపాదనపై ప్రస్తుత మివిషయమును వదలవలసినదిగ శ్రీరాములు నాయుడుగారు సుపపాదించిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను. పిఠులందు గ్యాసులెట్లు మున్నగువానిని ప్రేలగట్టుటకు దినమునకు రు. 0-4-0 విధింపబడవలయునను విషయముగూడ చర్యకు రాకుండనే వదిలివేయబడెను.

ఇనుకబండికి ఆదాయమును, ఇంటిని కట్టుట కువకరించు చట్టిబండ్లకు నాలుగణాలును, గోడల పెట్టుట కువకరించు చట్టిబండ్లకు 2 అణాలు పన్ను విధించుటకు కమిషనరుగారు సుపపాదనగావించిరి. జి. సుందరరావు నాయుడుగారు వరుసగ 4, 2, 1, అణాలవంతున నిర్ణయింపవలెనని సవరణ సుపపాదించిరి. యమ్. సింగారవేలకెట్టిగారు బీదవారిపై సేవిధమున పన్ను విధించినను భరించుట మిగుల కష్టమనిపల్కిరి. పిదప సుందరరావుగారి సవరణ అంగీకరింపబడెను.

అంతట సాయంత్రము 7-45 గలది అగుటచే టి. సుందరరావు నాయుడుగారు సభను నిలిపివేయవలసినదిగ ఉపపాదించిరి. స్వరాజ్యవాదులందఱును అందుకు ప్రతికూలముగ నుండిరి. కె. వ్యాపారాపుగారు సుపపాదనను బలపరచిరి. అంతట టి. సుందరరావు మొదలగువారు సభ వీడిరి. స్వరాజ్యవాదులు మరికొందరు సభయం దుండిరి. కాని నిర్ణీతసంఖ్య లేకుండుటచే కొంత కాలమువరకు వేదియూండి అస్వస్థులు సభను ముగించిరి.

ప్రారంభ నాటకము

చెన్నపురి ఎస్.ప్లెన్డే థియేటరులో

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాయక

సమాజమువారు, ఏలూరు

గౌరవనీయులగు శ్రీ పొనగల్ రాజాగారి సమక్షమున

శకుంతల

12-12-25 శనివారం రాత్రి 9 గం-30 ని

వరవిక్రయము

18- లేడి ఆదివారము సాయంత్రము 5 గం-30-ని

ప్రధర్మింతురు

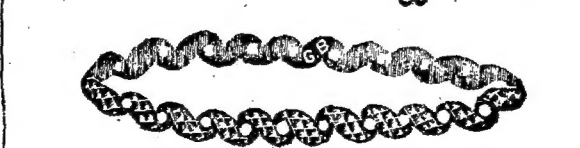
ఎడవల్లి సూర్యవారాధ్యురారావుగారు—దువ్వంతుడు.

కె. రత్నయ్యగారు—శకుంతల.

మోతే నారాయణరావు జమిందార్,

ప్రాప్రయిటరు.

సవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు. 4-0-0 మాత్రమే

దైముండు కట్టించుచేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. సవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయినను సరే మీ కవసరము లేనియడల సవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కొరువారికి శ్రేష్టము వుచితముగా పంపబడును.

గోల్డుబేంగిల్స్ మేనుపాక్చరింగ్ కో

18 జనవరి ముత్తయ్య మొదలిపిళ్లసాపుకారుకేట మోదాసు,

బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ

సప్లిమెంటరీ ఆక్టు

ఎమ్. కె. ఆచార్యగారి సవరణచట్టము

రాబోవు భారత శాసన సభయందు ప్రతిపాదించబడుచు నుండరాను, డిశం 7:—రాబోవు భారత శాసనసభయందు ప్రతిపాదించుటకు దిగువ ప్రయోగపరిచిన చట్టమును ఎమ్. కె. ఆచార్యగారు ముందుగ ప్రభుత్వమునకు తెలియజేసిరి.

1925 సంవత్సరపు బెంగాలు క్రిమినలు లాసవరణ సప్లిమెంటరీ ఆక్టును సవరణ గావించుట అ న స ర ము గా న దిగువ ప్రకటింపబడిన చట్టమును నిర్మించవలయును:—

(1) ఈ శాసనమును 1925 సంవత్సరపు బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ సప్లిమెంటరీ శాసనమని పిలువవలయును.

(2) దిగువనుదహరింపబడినవిబంధనను 1925 సంవత్సరపు బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ సప్లిమెంటరీ ఆక్టుయొక్క 6 వ సెక్షనునకు చేర్చవలయును. చేర్చవలసిన నిబంధనయేదయన, “ఫాని క శాసనము క్రింద గాని కోడ్డుక్రింద గాని ఫలానినేరము గావించెనని అరెస్టు చేయబడినట్టి గాని, కమిటీ చేయబడినట్టిగాని, లేక వర్గిలోనుంచబడినట్టిగాని ప్రతి హుమ్యుని అరెస్టు చేసినట్టి మూడు మాసములలోపున విచారణ నిమిత్తము లేవలయును. అట్లు లేనియెడల అరెస్టు చేయబడిన వారలను వదలి వేయవలయును. వదలివేయబడిన ఒకసంవత్సరము లోపున ఆకారణమువలననే స్థానిక శాసనము క్రిందగాని, కోడ్డుక్రిందగాని తిరిగి అరెస్టు చేయగూడదు.”

కారణోద్దేశములు

బెంగాలు శాసనసభను ధిక్కరించుచు, 1925 సం|| బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ శాసనమును నిరంకుశముగ బెంగాలు గవర్నరు కావించెను. భారత శాసన సభయొక్క అధిప్రాయమును త్యజింపించుచు, 1925 వ బెంగాలు క్రిమినలులా సవరణ సప్లిమెంటరీ ఆక్టును గవర్నరు జనరలు గావించెను. బెంగాలు ప్రజల స్వాతంత్ర్యము నిరోధించుట కధికారుల కి శాసనములు అసమానాధికారముల నియ్యుచున్నవి. ఎవరైనా, అత్యవశ్యకము అనుసాకుచేప్పిని రంకుశముగ శాసనములు పయోగింపబడును, ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ప్రభుత్వమునకు ఎవరైనాను అసమానాధికారముల ఆశక్తికమును ప్రకృత్యుట్టు మంగీకరించి, అట్టి నిరంకుశాధికారములను అధికారుల అనుమానములమాత్రముచే ప్రయోగించుటకు హేతుము క్రమగునట్టి ఆటంకములను గలిగించి, యిష్టమునచ్చినంతవరకును అరెస్టుచేసినవారు జైలులందు యిడుమల గుడువకుండేయుటకు ప్రకృత్యుండు ప్రతిపాదించబడిన చట్టముయొక్క— ప్రధానోద్దేశము ప్రబల అధికారముగల కార్యనిర్వాహక వర్గముయొక్క అనుమానముచే అరెస్టుచేయబడి, మూడు మాసములలోపున విచారణనిమిత్తము లేవనివారిపై అనుమానమునకు తగినకారణము లేదనియు, వెంటనే వారిని విడుదల చేయవలయుననియు నీ చట్టము కోరుచున్నది.

గౌ|| యి.ఎల్.ఎల్. హేమండుగారు

బీహారు శాసనసభ్యులుగ ప్రమాణమును

గైకొనిరి

పాట్నా, డిశంబరు 5:—బీహారు ఉత్తర రాష్ట్రీయ శాసనసభ్యులుగ గౌరవనీయులైన యి. ఎల్. ఎల్. హేమండుగారు ప్రమాణమును గైకొనిరి.

హేమండుగారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నియమింపబడిరి

పాట్నా, డిశంబరు 5:—గౌరవనీయులగు సర్ బ్యా మెక్ ఫోసన్నగారు 2లపు డీసినానుచే బీహారు ఉత్తర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక వర్గముందు ఖాళీవచ్చెననియు, అట్లానే గౌ|| యి. ఎల్. ఎల్. హేమండుగారు నియమింపబడుటకు సార్వభౌమ హంగీకరించెననియు డిశంబరు 11-వ లేదిన గెజటుందు ప్రయోగపడెను. నేనుకయము నుండియు హేమండుగారు ఉపాధ్యక్షులు నిర్వహింపబూనిరి. (అ. ప్రె.)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు. 2-0-0

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2. భాగ్యవ్రతాశి క రు. 1 శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

(పినిపాల్ అందు నియిర్ డాకరు. బెజనాడ.

చెన్న పురి యువజన సమాజము

రైటు ఆనరబిల్ వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ప్రారంభోపన్యాసము

ప్రథమదిన కార్యక్రమము

చెన్న పురి యువజన సమాజ సభ మొదటి సాయంత్ర ము త్వత్సహముతో గోకలే హాలునందు సమావేశమయ్యెను. నింజి మితకాలమునకు సభాభవనమును, గ్యాలరీలును యువకులతో క్రిక్కిరిసి పోయెను. చాలమంది యువతీమణులుగూడ సభావేదిక సరికరించిరి.

రైటు ఆనరబిల్ శాస్త్రిగారు

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు, సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు, తనకీ యువజనోద్యమముపై గల సానుభూతిని శర్టికప బాలమని నడిపిరి. "ఈయంద్యమము నిప్పటికంటెను ఎక్కువగ బలపరచుట కవకాశ మున్నయెడల నాయావస్థ క్రితాదేశమ బలపరచెడివాడను. చెన్న పురి కేక్కువ లేనప్పు డాదేనిని నాక త్వగించిన యెడల, వినుట కెంతో ఇంపుగా చెప్పనని ఒక విమర్శకు డొకప్పుడు నుడివియ్యండెను. (నవ్వు) ఆవిమర్శయొక్క డౌచిత్యమును నేనిదివరకు అంగీకరింపజాలకపోతిని. కాని అది ప్రస్తుతపరిస్థితులను బాగుగ పరిపోవును.

ఈయనజనోద్యమము, యువకుల ఆశయముల సఫలతయనందుటకు ప్రారంభించబడిన అంతర్జాతీయోద్యమము. అట్టి త్వత్సహ్య ప్రజను సుద్యమమున, మీరి సాయంత్ర మిచ్చుటగూడ ప్రతిస్పావన మొనర్చుచున్నారు. ప్రతిదేశమునందు యువకు లీ కాలమున సుతరాద్యములచే ప్రేరేపింపబడుచున్నారు.

ఆయా దర్శము లొక్క యువకుల సాత్తు మాత్రమే ననియు, వానికి దామే, తగిన సంరక్షణలనునియు యువకులెంచుచున్నారు. ఇట్లెంచుటకు తగిన కారణములు లేక పోలేదు. అందుచే, మదరాసు నందలి యువకులు ఆయా దర్శముల సాధించుట కెత్తించుటకు గావించుచున్న ప్రయత్నములను హృదయపూర్వకముగ సభించింపదగును.

ఈ సభాభవనమున కట్టియున్న ఆదర్శవాక్యముల జూడగా, సీసభవా రొక విషయమును బాగుగా గమనించినట్లు గాన్పించుచున్నది. ముసలివారు తగినంత బలోత్సాహములతో పని చేయ లేరు. యువకులు అవసరమైన దాని కంటె నెక్కువబలును నుపయోగించెదరు. ఈరెంటిని సమన్వయ మొనర్చి మధ్యవర్తమును ద్రొక్కినపుడే అది కార్యసాధకమగును. అట్టి పద్ధతియే మానవశ్రేయోభివృద్ధిలకు సాధకము. మానవ నేష, మానవశ్రేయస్సులు మీయాదర్శములగు నుండునని నమ్ముచున్నాడు.

అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన నాబర్నక్ మిత్త్రుని వాయ కత్వము క్రింద జరుగు తీర్మానములు వివేకపూరితముగను, శ్రేయోదాయకములుగను నుండు నని ఆశించుచున్నాను.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడుగు ఫాసిలుగారు, సభ్యులకును, అధ్యక్షులకు సాగ్గతమొసగుచు సుద్యమాదర్శములను సభ్యులకు స్పష్టముగ వివరించిరి. చెన్న నగరమున వేర్వేరు ప్రాంతములందు వేర్వేరు యువజనసంఘములు వేర్వేరువిధముగ పనిచేయుచున్నవి. అట్టి సంఘముల నన్నిటిని ఒక్కచో సమావేశమొనర్చి, వారి ప్రయత్నముల నన్నిటిని కేంద్రీకరించి, ఒక కార్యక్రమము నేర్పరచి, జాతీయ నిర్మాణమునకును, దేశసేవకును తోడ్పడు నట్లు చేయు నుద్దేశముతో సీమహాసభ ఏర్పరచబడెను.

హాసభాగ్రామమునకు పూర్వము జర్మనీమొదలగు దేశములందు వయస్సుపాటిిన పెద్దలందరును వ్యక్తిలాభమే ప్రధానముగ పెట్టుకొని పని చేయుచు వచ్చిరి. ఇదియే ధన ప్రియత్య పరిపాలనమయ్యెను. ధనసామ్రాజ్యముల లాభములకొరకు సంగ్రామములు ప్రారంభించి దేశముల కరిష్టము దెచ్చిపెట్టుదుండిరి. ఇట్టి స్థితిని తొలగించి, దేశమందు విశ్వసూనసభా ప్రాత్య త్వభావమును వ్యాపింపజేసి మానవాభివృద్ధికి మార్గమేర్పరచు నుద్దేశముతో జర్మను యువకులు ప్రపంచమున నీయుద్యమమును ప్రారంభించిరి. తరువాత నిది అన్ని దేశములను వ్యాపించెను.

సంగ్రామముల వాపులు యువకులకు సాధ్యమగునాయని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. సాధ్యమగునని నేను ప్రత్యుత్తరమొసగెదను. యుధములను ప్రకటించువని, సంగ్రామమువారిచేతులలో నున్నను సంగ్రామరంగమునకు వెళ్లి పోరాడునది యువకులే. సంగ్రామ రంగమునకు వెళ్లుటకు, యువకులందరును నితాకరించు నుడల నుత్తరమువా రేమిజేయగలరు. యుద్ధాంగ మంత్రి ఏమిజేయగలడు అప్పుడు వారు యువకుల నిర్ణయమును శిరసా వహింపకతప్పదు. ఇందుకు ప్రపంచమందన్ని రాష్ట్రములందును ఇట్టి సర్వసామ్రాత్యత్వభావమును వ్యాపింపజేయవలెను.

మనది రాజకీయోద్యమముకాదు. అయియు జాతీయోభివృద్ధికిగూడ సీయంద్యమును చాల అవసరము. అందుకుగాను మన దృష్టినికొన్ని ముఖ్యవశ్యవిషయములపై కేంద్రీకరింప

వలసియున్నది అందు మొట్టమొదటిది మన దేశమందలి యువకుల శరీర లాభ్యమును, ఆరోగ్యమును అభివృద్ధిపరచుట. రెండవ ముఖ్యకార్యము ఈ దేశమందలి వేర్వేరుమతములవారిలోను, వేర్వేరుకులములవారిలోను అన్యోన్యభావమును పెంపొందించుట దక్షిణదేశమున హిందూ మహమ్మదీయులు చాల అన్యోన్యముగనుండురు. కాని ఈ తరచుదేశమున నీ రెండు మతములవారును, అత్యల్ప విషయముల గురించి పిల్లులర లె పొట్టాడుకొనుచుండుట కొంచెం నీయము. ఇందుకు రెండుకారణములు గలవు. అందు మొదటి దక్షానము. ఈరెండు మతములవారికిని పరస్పర దురభిప్రాయములు గలుగుట కిదియే కారణము-హిందువులకు మహమ్మదీయ మతమును గురించి దెలియదు. మహమ్మదీయులకు హిందుమతమునుగుఱించి తెలియదు. అందుచే వొక మతముపై మరియొక మతము వారికి దురభిప్రాయములు వాపించిపాకారణములగుచున్నవి. రెండు మతముల వారును పరస్పరము బాగుగ దెలిసికొనుటకుగాను ప్రచార మొనర్చి, సహనమును బోధించుటకు యువకులు పూనుకొనిన యెడల మన మీ హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ పరిష్కరించిన కారణమగుదును. మనదేశము వ్యవసాయదేశము. నూటికి 90 మంది వ్యవసాయ పరిత్తి తెననే ఆహారపదార్థమున్నారు. వారు సగు ధనముతోడన యువకులు విద్యనభ్యసించ గలుగుచున్నారు. అందుచే, తాము నేర్చుకొనిన విద్యా సారమును, విజ్ఞానమును పల్లెటూళ్లయందలి ప్రజా సామాన్యమునకు బోధించుట యువకుల పని. తేనియెడల కృతఘ్నులనినందు కొనెదరు. ఇదిగాక యువకులు జాతీయకళలను అభ్యసించి అభివృద్ధిపరచవలెను. అవియే కాశ్యోతముగ నిలచి యుండి జాతీయోద్యమమును సీరస్థాయిగ నొసర్చునవి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

మాంగ్ మాంగ్ డిగారు అధ్యక్షతవహించి మాటలాడుచు, పెద్దలకు ప్రతిపూలముగ నీయువజనోద్యమమును ప్రారంభింపలేదని చెప్పిరి. పౌరధర్మ నిర్వహణమునందు పెద్దలకు తోడ్పడుటకే ఈయంద్యము ముద్దేశింపబడెను. అన్యమతములందును సహకారభావమును వ్యాపింప జేయుటే ఈయంద్యము యొక్క కర్తవ్యము. యువకులుగూడ యువకులతో కలిసి పౌరధర్మనిర్వహణమున పాల్గొనవలెను. అప్పుడే ఏయంద్యముగాని సఫలముగాగలదు. మన సోదరులలో విద్యాభ్యసములేక అంధకారమున బడియున్నవారు కొట్టికొలిచి గలరు. మనము నేర్చుకొనిన విషయములను వారికిగూడ బోధించుట మన ధర్మము. మన కళలను పూర్తిగా నిర్లక్ష్యమొనర్చుచు చాకగా లభించు యూరోపియను చిత్రపుట కొరకును, వస్తువులకొరకును పరుగెత్తుచున్నాము. కళాకాల లందున్న యువకులు మరియొక విషయమును గమనింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులకు సైనికశిక్షణమును గలపుట కవకాశమొసగిరి. దానిని మనముపయోగించుకొనక పోయినచో చాల విచారింపవలసియుండును. మనదేశమును రక్షించుకొనుటకు మన కొసగ బడిన అవకాశములలో మొదటిది.

మనలో ప్రతివారును ప్రజలందనోన్యభావమును పెంపొందించుట కెత్తించవలెను. మన విషయమున మొదట నెక్కువ ఫలితముల పొందజాలక పోయినను తరువాత ప్రపంచకాంతి సాధ్యమొనర్ప గలుగుదుము.

అధ్యక్షోపన్యాసానంతరము సభ ఆదినమునకు ముగిసెను.

జిన్నా గారి కెంటరుపార్టీ

నిర్మాణమవసరమని నిర్ణయించుట

బొంబాయి, డిశెం 5:—జిన్నాగారి మూలమున టైటికివచ్చిన క్రొత్తకెంటరు ఇండిపెండెంటు రాజకీయ పక్షము యొక్కచిత్తు నిర్మాణమునుకూర్చి నేడు జరిగిన కమిటీసభలో చర్చింపబడెను. కొంతచర్చయైనవిదప ఆయా రాజకీయపక్షములు తమతమ కార్యనిర్వాహకులను క్రొత్తపక్షము యెడగల జైఖినిగూర్చి ఆలోచింపవలసినదిగ కోరబడెను. జిన్నాగారు నూచించిన పద్ధతులపై క్రొత్తపార్టీ నిర్మాణ మవసరమని అందరును అంగీకరించిరి. కమిటీమరల జనవరిలో సమావేశమై వివిధపక్షముల కనుకొని జెవ్వసంగతులపైద వాలోచించును. ఈవిధముగనే క్రొత్తపక్షము కలకత్తాలో నేర్పడునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభ

కాన్పూరులో డిశెంబరు 25 వ తేదీని లిఖనగరమున శుక్రవారమునాడు అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల పర జరుగునని ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష కార్యదర్శి దెల్పుచున్నారు.

డాక్టరు రూఢుభూగారి

సంచారము

హైందవసంస్థానముల సమస్యల గురించి తెలిసికొన నుద్దేశ్యము

కానుపురం కాంగ్రెసు సమావేశమున

కాహ్వానింపబడిరి

బెంగళూరు, డిశెంబరు 5:—భారతదేశమున సింహళ ద్వీపమున సంచారము చేయుచున్న డాక్టరు రూఢుభూగారు యిచటకువచ్చిరి. హైందవ సంస్థానముల సమస్యల గురించి తీరు దెలిసికొన ప్రయత్నించుచున్నారు. మైసూరు దివానుగారగు సర్ ఆస్తియను బెన్ట్లీగారితో పీఠ సంప్రతించిరి. కొలదికాలములో వీరు మదరాసు కలకత్తా సంక్రమించెదరు. తరువాత కానుపురమును సమావేశము కాబోవు కాంగ్రెసునకు రూఢుభూగారు వెళ్లెదరు. కాంగ్రెసు సమావేశమునకు డాక్టరు రూఢుభూగారు రాహ్వానింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1925 నవం డిసెంబరు 7-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యతల్లులు	ముఖ్యతల్లులు				
	నీటి ఉష్ణోగ్రాదం	వేలి ఉష్ణోగ్రాదం	వర్షము	అక్టోబరు నెల 1-వ తేదీనందిన వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురుక్షేత్రము.
ముఖ్యతల్లులు	౫౮.24	౫౮.24	౫౮.24	౫౮.24	౫౮.24
గోపాపురం	80.1	59.6	...	26.65	44.98
విశాఖపట్నము	78.8	71.9	...	12.29	37.09
కాకినాడ	78.5	66.7	...	18.89	39.09
మచిలీపట్నము	80.0	65.6	...	18.96	41.89
కర్నూలు	84.8	61.8	...	7.17	26.01
బళ్లారి	80.2	60.6	...	4.44	20.51
కడప	80.6	65.3	...	9.26	31.23
నెల్లూరు	81.1	68.3	...	30.77	37.98
మద్రాసు	80.1	73.5	...	38.71	50.74
కడపూరు	78.1	72.0	2.14	38.22	52.94
నీలము	78.3	70.1	...	5.24	39.80
కోయంబుత్తూరు	76.1	69.1	...	12.57	22.29
తిరుమనూపల్లి	77.5	71.6	0.12	12.48	33.18
నాగపట్నము	79.7	73.8	1.14	39.56	54.98
మధుర	79.3	70.8	0.05	15.48	33.58
పాంబర్	81.6	74.2	2.02	28.83	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	1.23	29.61	28.84
తిరువేంకటము	81.0	73.9	0.85	29.01	64.51
కొచ్చిక్	87.3	79.4	0.21	26.18	114.51
కాలికట్టు	91.8	74.3	0.24	20.84	117.16
మంగళూరు	90.0	76.4	...	12.55	125.68
బెంగళూరు	79.2	61.0	...	3.24	35.87
మోకాళ	74.6	59.2	...	18.12	125.46
కొడెకవారి	57.5	50.2	0.24	35.62	62.18

సర్కారులు:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. విశాఖపట్నములో ఆర్ద్రతతక్కువ. మచిలీపట్నములో గూడ తక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్నములో 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. డక్టర్:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. ఆర్ద్రత చాలఎక్కువ. పగటివేడిమి కర్నూలులో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కినచోట్ల 6 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూటకము:—కడపూరులో 2.14" వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. పగటివేడిమి 8 నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి మద్రాసులో 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాజధాని దక్షిణతూర్పుభాగములందు వర్షము సాగును. యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాధి

వాతావరణాస్త్రజ్ఞాడు.

సిన్హ, డిశెంబరు 7:—సింహళద్వీప సమావేశమందలి వాతావరణ పరిస్థితులకును, అధికముగనే, యున్నవి. మదరాసు నకుదక్షిణమున అచ్చటచ్చట వర్షము గురిసెను. తిరువేంకటం 3 1/2, తిరునల్వేలి, నాగపట్నం 1, పాంబరు కడపూరులందు 2 అంగుళముల వాగగురిసెను. నూనన:—కోరమాండలు తీరమునకు తరమందజీ వాన రియటు వ్యాపింపవచ్చును. (అ. ప్రె.)

నాకడపటి ఉపవాస దీక్ష

నవంబరు నెలలో ఉపవాస దీక్షలు ఉపవాసము

నేనిటివల ప్రారంభించిన ఏడురోజుల ఉపవాసము శ్రీపు (1-12-25) ఉపవాసములో ముగియగలదు. దీనిని నేను రహస్యముగా నుంచవలసినను అది సాధ్యపడలేదు. చాలామంది దీనిని గూర్చి లేఖలను వ్రాసిరి. కొందరు కోపముతో నాచర్య నాశ్చర్య పించుచుగూడ వ్రాసిరి.

నా ఆరోగ్యమునుగూర్చి దేశీయులెంతమాత్రమును భయపడ నవలయులేదు. ఏలననగా యీవ్యాధిముందు నేను యీ ఉపవాసమునందులలో కడపటిదినమున ఏడవదినమున (80-11-25) స్వయముగా వ్రాయగలిగితిని. దీనిని దేశీయులు ఎంగయిండియా పత్రికలలో చదువగలుగ నాటికి నేను లేచి ఎప్పటివలె దాక్షిణ్యముగా పనిగూడ చేయగలుగుచునే యుండును.

నాలుగవరోజున నేను పనిచేయుటవలన అలసట హెచ్చినది. అందువలన ఉత్తమవాగులలో కొంత అలజడి కలిగినది. ఉపవాసము చేయుచున్నను యీ ఏడురోజులను మామూలుగా పనిచేయగలుగుచున్న నేను అహంభావమున తలచితిని. మొదటి రోజులో నేను చేసిన పని ఉపవాస కారణమునకు సంబంధించినదే యగుటవలన నది తప్పని సరియైన పనియనియే చెప్పవచ్చును. అలసట కలుగగానే నావారబాటును నేను గ్రహించి పనిని పూర్తిగా మానివేసితిని. అందువలన ఏడవనాడు నాలుగవనాటికంటె అధికమున దాక్షిణ్యమునకు కలిగినది.

దేశీయులు నా ఉపవాసములను గూర్చి చింతింపగూడదు. నాకేమైన ఆపదకలుగ నేమో అని ఆందోళనపడకుండదు. ఉపవాసములు నాదీవతమునందు అపరిత్యాజ్యములు. నాకు కనులేటల ముఖ్యమో ఉపవాసములగుడ నటులే ముఖ్యము. చక్కవచ్చువులు భౌతికప్రపంచవస్తువులను చూచుటకును ఉపవాసములు అంతర్విషయగ్రహణమునకును సాధనములు. ఇక మీదట ఉపవాసములు చేయగూడవని నేనుగూడ ననుకొనినను యింకను చాలసారు లింతకంటె కఠినముగగూడ ఉపవాసములు చేయక తప్పదని నాఅంతరాత్మ తెలుపుచున్నది. అదిఎటులజరుగునో ఎవరు చెప్పగలరు. నేను ఉపవాసములుచేయుట అవివేకమే కావచ్చును. అదియే నిజమైన నేనుచనిపోయిన పిమ్మట నాగోరి పైని "తనన కాస్తీయేయనది" అని మీరు వ్రాయుచురుగాక. ప్రస్తుతము యీపద్ధతి (అవివేకమే అనుకొనినను) యే నాకాధారము. మానవులలో సిద్ధవాక్కుకలవా రెవ్వరునులేరు. అట్టివా ఇతరులెంత సద్భావముతో చెప్పినను ఇతరులమాట వినుటకంటె నాఅంతరాత్మకు తృప్తి కలుగునటుల నడుచుకొనుటయే మంచిది. నాఅంతరాత్మకు గూడ సంపూర్ణ పవిత్రతలేనందున పారబాటు యాహా కలుగుట గూడ సహజమయినను నాకదియే శరణ్యము. నేను గురువు కొరకు వెదుకుచున్నాను. కాని నాకింకను గురువు లభించలేదు. అట్టి గురువుభించినచో అతనికి సర్వ సమర్థము చేసెదను. ఈకలియగమున నట్టి సద్గురువు లభించుట దుర్లభము. సంపూర్ణారత లేనివానిని తాత్కాలికముగా గురువుగా వరించుట మరింత హాసకరము. కావున అట్టి వారి తవ్వరును గురువులుగా వరింపగూడదు. తన కింవిజ్ఞతను తానెరుంగజాలని వానిని గురువుగా వరించుటకంటె అజ్ఞానమున మునుగుచుండుటయే ఉత్తమము. ఈతనేర్చుకొన గోరువా దెవడైన మొదకు బండగట్టికొని నీచు దుచుకునా?

అవివేకము వలననే నేను ఉపవాసము చేసితి ననుకొని నను దానివలన నష్టపడువాడను గూడ నేనే గాని మరెవ్వరును కాదు. నాదీవితము ప్రజల సాత్తుగాన దానిని గోల్పోవుటకు నాకధికారము లేనందురా? అటులే కానిందు. నాయందు గల గుణదోషములగూడ నాదీవితములోని భాగములే. నేను సత్యాన్వేషకుడను. సకల పరికరముతోను హంగులతోను నీ నువత్సర్యతాధిరోహణమునకు చేయు సన్నాహము కంటెను నాకు రాసత్యాన్వేషణప్రయత్నమే ముఖ్యతమును. పరిశోధన శాస్త్రీయ (సైంటిఫిక్) మేధావనో రెండింటిని పాలికయే లేదు. కావున నన్ను నాదానిని పోనిండు. నేను నా అంతరాత్మ నే పుడు తిరస్కరింతునో అపుడే నా దీవిత మంతయును నిస్సలమును.

ఈకడపటి ఉపవాసముతో దేశీయుల కట్టి సంబంధములేదు. నేను సత్యాగ్రహశ్రమ మనబడును నీ పెద్ద సంస్థను నిర్వహించుచున్నాను. ఈఆశ్రమ స్థలమునకును భవనములకును ప్రత్యేకముగా నాయందు విశ్వాసము గల మిత్రుడివరకే రెండు లక్షల రూపాయల నొసగిరి. అదిగాక ప్రతిసాలునకు ఆశ్రమమున కను వ్యయమునంతను గూడ (15000 రూపాయలు) వారే భరించుచున్నారు. నేను యువజనులను నీతివర్తనులను చేయు ధనము నన్నుకముతోనే వారికిల భన మొసగుచున్నాను. ఆ

(శ్రమములో ప్రాజ్ఞులగు (మైసూరిలో వసలిన) శ్రీలును పురుషులును (మైసూరు) ఆప్రాజ్ఞులగు బాలురును బాలికలును గూడ కలరు వీలైతంతకాలము వివాహము చేసకొనకుండునటులను ఆప్రాజ్ఞులకు యిచ్చు శిక్ష నేర్పబడుచున్నది. ఈఆశ్రమమునందు యువకులకును బాలికలకును కలిగియున్నంత స్వేచ్ఛామరెచ్చుటనుగూడ నుండవని నేను చెప్పగలుగుదును. ఇది యొక్కటియే నాకు గల ఉత్తమమున చిత్తకాంతకర సాధనము. దీని ఫలితమునుబట్టియే ప్రపంచము నాప్రయత్నమును పరీక్షించును. నాచే తిరస్కరింపబడినచో ఏయువతిగాని బాలికగాని యువకుడుగాని బాలుడుగాని యీఆశ్రమమున నుండ పిలులేదు. భారతదేశీయులలో అత్యంత పవిత్రతలయు గలవారు కొందరి ఆశ్రమమునందే కలరని నేను నమ్ముచున్నాను. ఆశ్రమమునకు ధనము నిచ్చుచున్న వదాన్యులు నాయందు గల గాఢవిశ్వాసము వలననే ధనము నిచ్చుచున్నారు. వారు తక్కులను త దీ ఖి చేయరు. ఆశ్రమములో జరుగుచున్న పనిని గూర్చి ప్రశ్నింపరుగాన నేను మరింత జాగ్రూకుడనై యుండుటయే నాముఖ్య ధర్మము. బాలురలోను కొంతవరకు బాలికలలోను గూడ కొన్నిలోపములు నాకు కనబడెను. ఇట్టి లోపములు లేని పాతకాల యేదియును యుండనే యుండవని గూడ నేనెరుగుదును. భారతజాతియొక్క పౌరుషమును యువజనుల నద్వర్తనమును రూపు మాపుచున్న దుర్గాము లేవియును ఆశ్రమ వాచలకు పట్టుపడకుండవలెననియే నేను ముఖ్యముగా కోరుచున్నాను. ఇందులకు వారిని శిక్షించుట నిష్ఫలము. శిక్షించుటవలన దుర్మయము మరింత అధికమగునో గాని తగ్గును. అందువలన బాలురు మొండిబారిపోయెదరు. నా కిది అనుభవసిద్ధము. నేను రెండు పాతకాలకు కార్యనిర్వాహకుడను నుండినందున నాకి సంగతి బాగుగా తెలియును. ఆఫ్రికాలో నిట్టి ఆశ్రమములు జరిగినపుడు గూడ నే నిటులనే ఉపవాసములు చేసితిని. అందువలననే మంచి ఫలితము కలిగినది. కాననే యిచ్చు గూడ నాపద్ధతినే ఆ వ ల ం చి ం చి తి ని. దీ ని కి ముఖ్య కారణము పరస్పరప్రేమయే. బాలురకును బాలికలకును నాయందధికమున ప్రేమ కలదని నేనెరుగుదును. వారు నిష్కళంక నర్తనలగుటకు నేను ప్రాంత్యాగము చేయుట అవసరమైనచో నేను సంతోషపూర్వకముగా నాప్రాణముల వర్పించెదను. కావుననే యిచ్చి దీయుపవాసమును చేసితిని. ఫల మనుకూలముగానే కనబడుచున్నది.

ఫలము కనబడక పోయిన మాత్రమేమి? భగవద్దేవురగు ప్రకారముచేయుటయేనాక ర్తవ్యము. ఫలమిచ్చుటయును మానుటయును భగవదేవుడే. సకలవిషయములలోను యిట్టి ప్రాయశ్చిత్తము చేయుచుండుటయే సత్త్వగ్రహము.

ఉపాధ్యాయులే యీప్రాయశ్చిత్తము నేల చేయరా దందురా? నేను ప్రధానపురుషుడనుగా నున్నంతకాలమును వారు జేయగూడదు. నాతోపాటు వారుగూడ ఉపవాసములను చేసినచో పని అంతయును నిలిచిపోవును. శిష్యసంస్థలకును చిన్న సంస్థలకునుగూడ నియమమొక్కటే. రాజ్యమునందలి ప్రజలుచేయు పూజాపాపములు రాజునకు చెందును. అటులే యీ ఆశ్రమమునకు నేను నియామకుడనుగాన ఆశ్రమవాసుల యోగ్యతా యోగ్యతలు నాకేచెందును. భారతదేశము నందలి సమస్త ప్రాణులలోను ప్రాణికి కష్టము కలిగినను నాకు కలిగినటులే నేను భావింతుకొన గోరినచో అట్టికష్ట నాకణుమాత్రమైన కలిగియున్నచో నా అధీనముచున్న పసివాడగు చేసిన తప్పిదములు గూడ నావేయని నేను భావింపగోరెదను. ఇటుల ఉడుతాభక్తితో భగవంతునినే చేయుటవలన దయామయుడుగు నాప్రభువును సత్సన్వరూపుని ప్రత్యక్షముగాదర్శింపగల భాగ్యము నాకు లభించునని నేనానించెదను. 80-11-25 (మ. క. గాంధీ, ఎంగయిండియా 8-12-25)

డాక్టరు పరంజిపాయిగారు

తెనుకూరు, డిశంబరు 7:—డాక్టరు పరంజిపాయిగారి చిరునామం దీ నిన్నరాత్రి పునహాన గరమునకు ప్రయాణమై వెడలిరి.

కొమను వెల్లు బిల్లు ప్రచారము

మేజరు గ్రహంపోలుగారు క్రానికలుకు వ్రాసినలేఖ (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, డిశంబరు 7:—మేజరు గ్రహంపోలుగారు క్రానికలు కొక లేఖ వ్రాయుచు తాను తంజావూరులో నుపన్యసింపుచు చెప్పినది కామను వెల్లు అఫ్ ఇండియా బిల్లు, స్వరాజ్యమున నెట్టిదియో నిర్వచింప నుద్దేశించినదిగాన విమర్శలన్నియును స్పష్టముగ వోడ్పడు విగ నుండవలెనని చెప్పితి ననిరి. భారత రాజకీయ వైఖణములు తమ పక్షముయొక్క అధికార లేనిదే ఇంగ్లాండుకు రాగూడవని యు, బిల్లుకు ప్రతిపాటులుగా మూట్టడి యెన్నికదారులను చీకాకు బెల్లరాదనియు చెప్పిరి. ఆభారతీయులు కార్మిక పక్షములో గాక కమ్యూనిస్టు పక్షముతో జేరుటవలన నష్టములన్నివిధముల ఆయన జేపెను.

స్వరాజ్యపక్ష సమాధానము

రెస్పాన్సివు సహకారవాదులకు నష్టము

వివిధ భిన్నాభిప్రాయములు (శ్రీ ప్రెస్ వార్)

బొంబాయి, డిశంబరు 7:—స్వరాజ్యపక్షమునందు దుభయపక్షములవారికిని జరిగిన సమాధానమునుగూర్చి శ్రీ ప్రెస్ రాజకీయనాయకులను విచారింపగా నీసమాధానము కాలగ్రామవాదులకును స్వరాజ్యపక్షమునకును చాలవంది కనుకూలముగ నున్నట్లును, ఉభయపక్షము కాన్పురులో అంగీకారము గుడరవచ్చుననియు చెప్పిరి. కాని లిబరలు, ఇండిపెండెంటు, కన్వెన్షను పక్షములవారి కీసమాధానము తృప్తికరముగలేదు. రెస్పాన్సివు సహకారవాదులు మంచి యజ్ఞాతమును గోల్పోయి తమకనుకూలముగ ప్రజాభిప్రాయమును మార్చు వెనుకబడి ఒకనెల బాగా ప్రచారముజేసి గెల్చిన దానినంతను గోల్పోయిరి వారు చెల్లదురు. ఉభయపక్షములవారికిని ముఖ్యములగు శ్రేణులు గలవనియు, ఉభయపక్షము తగినటుల తృప్తికరముగ నీధాంతము గుడరజాలవనియుగూడ నశ్చిత్రాయవడుచున్నారు. కాని స్వరాజ్యపక్షములో లభయత్తుచుండువారునుగూడ తమవిశ్లేషములు ముఖ్యములు గావనియు, స్వల్పసంఖ్యకులు తమయభిప్రాయమును ప్రజలలో ప్రచారముజేయునటుల పార్టీయొప్పుకొనిన జాలునని కోరెదరని మాత్రము దలంచుచున్నారు. పార్టీ యెన్నికల కార్యక్రమమును నిర్ణయించువరకును స్వరాజ్యపక్షమునందు విశేషము లుండవచ్చురలేదు. స్వల్పసంఖ్యకులకు వాక్యాన్వితత్రై మొసలనిష్టము లేనివారు కొద్దిమంది స్వరాజ్యపక్షములో గలరనుచున్నారు. ఈతక్షులు గెల్చినయెడల చీకకత్తుడు.

రంగస్వామి అయ్యంగారు, జయకరు, కేల్కారు మూండీనాయకులతో శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి మాట్లాడగా వారందరును యీ తాత్కాలికసంధిని శాశ్వతసద్భావ మేర్పడునటుల ప్రయత్నించెదమనియు, అందు విజయము గలుగని ఆశగల దనియు జెప్పిరి.

బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షము

జమ్నాదాసు మెహతాగారి పై ఫిర్యాదు (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, డిశంబరు 7:—బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షము ఉపాధ్యక్షులగు డాక్టరు యం. బి. వేల్కారుగారు యం. యల్. సి. పత్రిక కొక ప్రకటనము బంపురు అధ్యక్షులుగా పనిజేయుచున్న జమ్నాదాసు మెహతాగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యాలయమునందే డిశంబరు 5 వ తేదీ ఉదయమున ముఖ్యమైన రిజల్యుషను దీసికొనిపోయి, కార్య నిర్వాహక సభ్యులకొకని కిచ్చి తద్వారా సభ్యులు డిశంబరు 5 వ తేదీ యాచల ఆస్థాయముగజేరుటకు సాధ్యముగలుగుజేయు నుద్దేశ్యముతో జేసిరని చెప్పిరి. డాక్టరు వేల్కారుగారు కేంద్ర కార్యనిర్వాహకసభ మునకొక ఫిర్యాదు బంపిరినియు, బొంబాయి స్వరాజ్యపక్షము జెనరలు బాడీ సమావేశమై కార్యనిర్వాహకుల వెన్నుకొనవలసి యుండుటచేతనది చాల ముఖ్యమైనదనియు ఆయన తెల్పుచున్నారు.

భారత పత్రికల స్వాతంత్ర్యము

జాతీయపత్రికల దుస్థితి క్రానికలు సంపాదకుని ప్రసంగము (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి, డిశంబరు 7:—ఎ. ఎస్. రాజంగారు పత్రికారచనను గూర్చి యువన్యసింహుగా ఆంగ్లక్షిత వహించిన క్రానికలు సంపాదకుడు ప్రెస్ గారు తాను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు యేపత్రికలకు ఆశాలకు ప్రత్యేక లాభమున్నదన్న ప్రభుత్వ ప్రకటన రీయూడడో తెల్పుచు శాఖాధికారులకు దరహాస్యముగ బంపిన ప్రకటనమును జూచితిని జెప్పిరి. జాతీయ పత్రికలను వెలిజేసి బాధపెట్టుచున్న దొక్క చేస్తువురి దొలత సమువారే నాదు. ప్రెస్ గారు పత్రికలను బ్యాపాకరీత్యాగపేష ప్రత్యేక మొకజాతిగా నుండవలెనను భావము ప్రబలుచున్నదని చెప్పి యీరంటివల్లను ప్రభాకీదము అవినిధిరై చెడి పోవునని చెప్పిరి.

రవీంద్రుడు: రాటము

వీచిక్కిన బ్రహ్మత్రు మనునటుల, రాటముపై దాడి వెడలుటకు రవీంద్రుడు తన శక్తి సామర్థ్యముల నుపయోగించుట కోచనియము. రాట మింకను కవుల కాగ్రహము గొల్పు స్థితికి రాలేదు. ఇతర వృత్తులనుమాని రాటమును ద్రిష్ట తుకు దేశ మింకను సంసిద్ధపడలేదు. విద్యాధికులు రాటముతో ప్రొద్దుబుచ్చుటకు తరుణ మింకను యరుదెంచ లేదు. ఇట్టిస్థితిలో భయవిభ్రాంతచే తేస్తులై రాటమును నిరసించి దేశము నావరించిన ఉన్మాదావస్థను తొలగింపబూనుట కవసరము గనుపించదు. రవీంద్రుని దృష్టిలో దేశ ము న కు హారవిషత్తు రానున్నది. అన్నిటినిమరచి రాటపు ఛనిలో మునిగితేలేడి స్థితి యరుదెంచినది. ఇట్టి దురవస్థనుండి దేశమును తప్పించుట తన విధి యని రవీంద్రుడు తలచియుండును. ఇంత కు ముందు ప్రవాసిన వ్యాసముకన్నను రవీంద్రుడు డిసంబరు మాసపు మాడరన్ రివ్యూప్రతికలో రాటము గూర్చిన వ్యాసము ఎక్కుడు నిరసనభావమును సూచించుచున్నది. కద్దరు స్వరాజ్యము నిచ్చునను దుర్భ్రమను తొలగించుటకు రవీంద్రుడు పూనుకొనుచున్నాడు. కాని, అట్టి యాహా నంగీకరింపని స్వరాజ్యపక్షము వారు కార్యగ్రాసు వ్యవహారములను పూర్తిగ నిర్వహించుటచే, రవీంద్రుని ఆతురమున కవకాశము గనుపించదు. ఆ విషయ మటుండ, రవీంద్రుని దాడికి మూలాధార మేమని యోచింపవలయును.

రాటము వ్యవసాయదారుల మనములను కలవరబెట్టునట. వ్యవసాయమునం దారితేరిన చేతులు రాటమును త్రిప్పజాలవట. అందుచే తీరక సమయములందుగూడ రాటమునుచేబట్టుటకు వారు సమ్మతించరట. రవీంద్రు డిట్టి యాహా నల్లుటలో యొక్కసంగతిని మరచుచున్నాడు. రాటమునకు ప్రత్యేకపు నైపుణ్య మవసరములేదు. స్వల్పమగు సభ్యాసముతో శ్రీలును పురుషులును, బాలురును బాలికలునుగూడ నూలును సులభముగవడుక గలరు. వ్యవసాయముచేయ నలవాటు పడిన చేతికి రాటము త్రిప్పట యొకలెక్కలోనిదిగాదు. ప్రస్తుత సమయమున రాటము విస్మృతమయినను, పలు తావుల పాతరాటములు అటకలపై నేటికిని నిలచి యున్నవి. ప్రతిగృహమునందును రాటమును ద్రిప్పేకి యాచారము కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందటివరకు నిలచియుండెను. నేటికిని దేశమున పలు తావులందు వెనుకటి యభ్యాస మింకను తొలగ లేదు. ఎవరింటికి తగిన ధాన్యమును వారు పండించుకొనుటయు పలసిన నూలును వడుకుటయు

గృహస్థధర్మముగ భావించినరోజులు గతించి ఎంత కాలమో గాతేదు. అట్టితరి, వ్యవసాయదారులు రాటము ద్రిష్టవలయునని గాంధీ మహాత్ముడు కోరుటలో అసంభవమగు కార్యమును దేనిని విధింప లేదు. గ్రామప్రజలు, విద్యాధికులకన్నను రాటపు సందేశమును చక్కగ గ్రహించుటకు, వారి ప్రాచీన సాంప్రదాయములే ముఖ్యముగ కారణము. ఇతర వనలను నిర్వహింప గోరినపుడు, వ్యవసాయ దారులకు కష్టముగ నుండవచ్చును గాని, రాటము విషయమున మాత్రము వారు అభ్యంతరము జెప్పబోరు.

కాని వేయి సందేశములు లోనబెట్టుకొని వ్యవసాయదారులను రాటము చేపట్టవలయు నని విద్యాధికులు ఉపేక్షభావముతో నడుగుచో మాత్రము, వారికోర్కె నెఱవేరజాలదు. మీరేమి జేయుచున్నారని, వారు విద్యాధికులను ప్రశ్నింపకమానరు. రవీంద్రుడు దెలిపినటుల, రాటమును తాము త్రిప్పకుండ ఇతరులను త్రిప్పవలయు నని యడుగుటచేతనే, సత్వరాభివృద్ధి గలుగకున్న దనుట సత్యము. రాటముద్వారా స్వరాజ్యము లభించుచో, నది కేవల బాహ్య స్వరాజ్య మగు నని రవీంద్రుడు దెలుపుచున్నాడు. వీరి యాహా నరిగా దని, సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. రాటము గాని, నిర్మాణకార్యక్రమము గాని బాహ్యస్వరాజ్యమును దెలుపుట లేదు. సంస్కరణములు, శాసనసభలు, మంత్రిపదవులు, ఉన్నతోద్యోగములు మున్నగు నవి బాహ్యస్వరాజ్యమును సూచించుచున్నవి. రాట మటులగాక, స్వతంత్రియందు విశ్వాసమును పురిగొల్పి అంతశ్శక్తిని బైకిదెచ్చుచున్నది. స్వతంత్రిని స్వాధీనతను పురిగొల్పుట కింతకన్నను సులభోపాయము గనుపించదు. ప్రతివానికిని తన తిండియు, కట్టుకొనుటకు గుడ్డయు కలిగినచో, ఆత్మవిశ్వాస మేర్పడుట కడుసులభము గద. అట్టి విశ్వాసము ప్రబలునేని, ప్రజలెట్టి కార్యక్రమము నయినను నిర్వహింపగల్గుదురు. ధనము సంపాదించగలవారు ఇతర వృత్తుల నన్నిటిని విడచి రాటమునుమాత్రమే చేపట్టవలయునని మహాత్ముడు కోరుటలేదు.

కవులను కవిత్వమును మానుడని కోరలేదు. శిక్షణతో బనిలేక ఎల్లరును నిర్వహింపదగిన కార్యము రాటము ద్రిష్టవలయుగాన, ప్రతివారును రోజులో కొంత కాలమయినను దీనిక్రింద వినియోగింపసలె నని కోరెను. సంవత్సరములో కొంతభాగము పనిలేక పరితపించువారికి, రెండవ వృత్తిగ రాటమును సూచించెను. కుటుంబ మంతయు నీ పనిని జేయగలుగును గాన, ఎవరి యింట వారు గూర్చుని రాటమును ద్రిష్టవచ్చు నని హెచ్చరించెను. ముఖ్యముగ కాటకభాధచే పీడింపబడు పలువురకు రాటము రక్షణమయ్యెనని అనుభవము దెలుపుచున్నది. రాటముపై దేశ దృష్టిని నిగుడించుటచే, అయ్యది స్వరాజ్యమునుండి మరలిపోవునని రవీంద్రునకు గలిగిన భయము నిరాధారము. అట్టిభయమున కవకాశము లేదని, అనుభవమే దెలుపుచున్నది. విద్యాధికులు రాటమును చేబట్టనపుడు స్వరాజ్యసాధనగ మాత్రమే యంగీకరించుచున్నారు. జనసామాన్యము, స్వరాజ్యమనిన నేమియో గ్రహించుటకు, వారికి సంస్కరణ విధానము గుఱతను భోధించినను లాభము లేదు.

క్లిష్ట భూయిష్ట మగు రాజ్యాంగ విధానమును ఎంత సవిస్తారముగ దెలిపినను ప్రయోజన ముండదు. విద్యాధికులకు సయితము రాజ్యాంగవిధాన వివరములు చిక్కుగనే యుండును. బాహ్యసామాన్యము జనసామాన్యము తిన్నగ గ్రహింపకున్నను అందలి మూలాభిప్రాయమును దెలిపిన గ్రహింపగల్గుదురు.

క్లిష్టశేషులగు లోకమాన్య తిలకు గారు కోశాధికారమే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారమని ప్రజలకుపన్యసించునపు డెల్ల దెలుపుచుండెడివారు. ఎవరిసామ్మను వారు ఖర్చుపెట్టుకొనుట కధికార ముండుట స్వాతంత్ర్య లక్షణమని ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే. ప్రతిగృహ యజమానియు యీ సం దర్భమును గ్రహింపగలడు. గాంధీమహాత్ము డింత కన్నను సులభముగ స్వరాజ్యభావమును తేట పరచెను. ఎవరినివారు పోషించుకొను శక్తియే స్వరాజ్యమని దెలుపుచు దానిని అనుదినము వాడెడిరాటముద్వారా విశదపరచెను. స్వరాజ్య మన నేమియో రాటము నుపయోగించెడివారికి దెలియుచున్నది. పరాశీనత దొలగి స్వాధీనత చేకూరవలయు ననుభావము స్ఫురించుచున్నది. ఆనేతు హిమాచల పర్యంతము స్వరాజ్యభావము వ్యాపించుట కిదియేకారణము. స్వరాజ్యమన నేదియో ఎవరికివారు గ్రహింపనేర్చినపుడు బాహ్య రూపమును విద్యాధికులు నిర్మింపగలరు. రాట మును ఎదుట బెట్టుట వలన ప్రజల దృష్టి స్వరాజ్యము నుండి మరలుటకు మారుగ దానియందు మరింత లగ్న మగుచున్నది. స్వరాజ్యమును చేరుటకు పెక్కు మార్గము లున్నను, ఆయాకాలపరిస్థితుల ననుసరించి దేశ మొక్కవిషయముపై మనస్సు లగ్నముచేయవలసి యుండును. హిందూదేశము తన వస్త్రములను తాను తయారుచేసికొన గలశక్తి గలిగియుండియు, విదేశవస్త్రముల నుపయోగించు దుర్మతికి వచ్చి యున్నది. అన్ని వస్తువులలోను కట్టుపుట్టములు ముఖ్యములు గద. వానినయినను విదేశములనుండి తెప్పించుకొననిచో, దేశము ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును చాలవరకు బడయును. బ్రిటీషు దురాశ తొలగి పోవును. స్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూల వాతావరణ మేర్పడును.

ఆర్థిక దాస్యము భారతదేశము నధికముగ క్రుంగజేయుచున్నది. అందుచే పరులసహాయ మవసరము లేకుండ, ఒకరి యనుగ్రహముకొరకు వేచియుండ నక్కరలేక, ఎంత యో ధనము పెచ్చించి విదేశములనుండి యంత్రములనుదెప్పించి ఫ్యాక్టరీలను నిర్మింపబనిలేక, ప్రతివారును స్వతంత్రముగ చేపట్టదగిన రెండురూపాయిల రాటమును పునరుద్ధరింపకోరుటలో, గాంధీమహాత్ముడు జూపిన దృష్టి అనన్యసామాన్యమయినది. వారు జూపిన మార్గమును నిర్వహింపలేనిచో, లోపము ప్రజలదే యగును. మోక్షమును జేరుటకు పెక్కు మార్గము లున్నను, మహాత్ములు పలువు రోక్కొక్క మార్గమునే యవలంబించి తరించిరి. కొందరు జ్ఞాన మార్గమును, మరి కొందరు భక్తిమార్గమును ఇంకను కొందరు శైరాగ్యమును చేపట్టిరి. భక్తిమార్గమునందు నయితము కొందరు పరమేశ్వరుని మోససికముగ పూజించిరి. కొందరు

విగ్రహముల నారాధించిరి. కొందరు శ్రీరాముని నేమించిరి. కొందరు శ్రీకృష్ణుని భజించిరి. మరి కొందరు సదాశివుని ఆరాధించిరి. మనస్సు నేక వస్తువుపై లగ్నముచేసి గమ్యస్థానము జేరుట సంకుచితమని ఎంచజనదు. అటులనే స్వరాజ్యమును సాధింపనెంచు భారతజాతిగూడ ప్రస్తుత సందర్భములలో రాటమును ప్రధానసాధనముగ చేపట్టి గమ్యస్థానము జేర నెంచుట దోషముగా నేరదు. మరికొన్ని జాతులు వేరువిధమున స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించియుండవచ్చును. కాని అహింసాపథ మవలంబించి పరులపై నాధారపడక స్వతంత్రమైనాధారపడి భారతీయులు నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహింపవలసి యున్నచో చింతింప బనిలేదు. వ్యక్తులవలె జాతులు గూడ ఆయా సందర్భముల ననుసరించి ఒక్క సాధనపై మనస్సునంతను లగ్నము చేయవలసి వచ్చునని గ్రహించుటవలె.

మానవుడు తన మాతృభూమిని సృజించునని రవీంద్రుడు దెలిపినసంగతి సత్యమే. కాని సృష్టి కయినను పరికరము లవసరము గద. రాటము మానవు నొకయంత్రముగగావించి యతని వ్యక్తిత్వమును తొలగించునని రవీంద్రుడు దెలుపుట యతిశయోక్త్యంతకార మనిపించుకొనును. యంత్రముగాని, దేమిగలదు? మానవు డుడయోగించు సాధనము లన్నియు ఒకవిధముగ యంత్రములేయగును. కపిశ్వరు లుడయోగించు కలమును, చిత్రలేఖకు లుడయోగించు కుంచెయు, సంగీత నిపుణు లుడయోగించెడి వీణయు, వ్యవసాయదారుడు చేపట్టెడి నాగలియు, మున్నగున వన్నియు యంత్రములేయగును. కాని యంత్రములు మానవ స్వాతంత్ర్యము నరికట్టునపుడే, దూష్యములగును. అందుచే రవీంద్రుడయినను దూష్యములగు యంత్రములను తద్విరుద్ధములగు వానినుండి వేరుజేయకున్నచో, కవితాప్రభావము వారి యాహులను వివేచింపజేయజేయదు. ఎవరికి వారు స్వతంత్రముగ చేపట్టగలిగిన రాటము, పరాధీనస్థితిని పెంపుజేయజాలదు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును తొలగించబోదు. దాదాపుగ చేతి పనులన్నియు మానవుని స్వేచ్ఛను పెంపొందించును. అటుగాక, మానవుని స్వేచ్ఛ నణగద్రొక్కి, వారి వ్యక్తిత్వమును పోద్రోలి, హస్తలాభమును నిరర్థకముగావించి, ఏధనవంతుల లాభమునకో అతనిని దాసునిగజేయు యంత్రములనే దూష్యము లని భావించవలయును. రాటము ద్విష్టనపుడు జీవకళతోనున్న శక్తి మరణ పదార్థముగ మారునని రవీంద్రుడు దెలుపుట పొరబాటు.

జీవకళలోనున్న శక్తి హడుకలేనిచో, త్రుప్త పట్టి నిస్సార మగును. అట్టి శక్తిని ఫలప్రదమగు మార్గముల ప్రవేశపెట్టునపుడే, వికాసస్ఫూర్తి గొంచును. భారతీయులు శక్తిగల వారయ్యు, ధ్రువద్యము వహించి తమశక్తిని వినియోగించక పోవుటచే, మరణావస్థ తటస్థించుచున్నది. దాని నుండి భారతజాతిని తప్పించవలయు ననిన, సూతన సంచలనము గలుగవలెను. రాటమును త్రిష్టనపుడు, స్వాతంత్ర్యమహిమ ప్రత్యక్షమై జడ రూపము దొలగిపోవును. రాటము ద్విష్ట నతని కితులతో పనిలేదని తెలంజనదు. రాటమును పోషి వారికి వ్యధంగిలో, నేత పనివానిలో,

వర్తకునిలో, ఇంకను ఎందరిలోనో పనిగలదు. తన కుటుంబమును పోషించుకొనగలవాడు, ఇతరుల యభ్యుదయమునకు గూడ తోడ్పడగలడు. స్వరాజ్యమునుగూర్చి కలల గనుట మాని, ప్రత్యక్షముగ సందర్శించుటకు రాటము సాధన మగుచున్నది. గ్రామపునర్నిర్మాణము జరుగవలయు ననియు, గ్రామము స్వయంపోషక మగునపుడే స్వరాజ్యమును చూడగల ననియు భావించెడి రవీంద్రుడు, అందుకు ప్రబల సాధన మగు రాటమును నిరసించుటకు కారణమును గనుపించదు. రవీంద్రునితో వివాద పడ నవసరము లేదు. రవీంద్రుడు విశ్వ మానవ దృష్టితో ప్రతినమస్యను వీక్షించుటచే, కొన్ని వస్తువులతని కంటి కాగక సంకుచితముగ గనుపట్టవచ్చును. కాని, ఇటు సంతకముల పాలగుచున్న జనసామాన్యమునకు మాత్ర మదియే పరమామృతముగ దోచును. రాటమునందు విశ్వాసముగలవారు తత్సందేశమును వ్యాపింప జేయుటకు వివాదములు పాధనములు గాజాలవు. తాము నూలుదీయుచు ఇతరులను నూలుదీయ ప్రేరేపించుట యవసరము. తాము కద్దరునుధరించి కద్దరు సందేశము నన్నిమూలలను వ్యాపింపజేయ వలయును. రాటపు యుడయోగము అనుభవము వలనగాని తెలియజాలదు. సిద్ధాంతముల నల్లుచు రాటమును నిరసించుటకు కుతూహలము జూపు వారి కదియొక కట్టుపుల్లవలెను యంత్రమువలెను గనుపించును. కాని రాటపు సందేశమును దూర దృష్టితో పరికించువారి కది దేశవిముక్తి సాధనగ దోచును. ప్రబల నిరసనముల మధ్య రాటపు సందేశము స్వచ్ఛంద కాంతితో బ్రకాశించు గాక!

సివిలుసర్విసు బిల్లు

సివిలుసర్విసు బిల్లును పార్లమెంటుసభలో రెండవమారు చదివినపుడు విఠారుటనుగారు మామూలు ధోరణిని ప్రసంగించిరి. సివిలుసర్విసు యుద్యోగుల కీచట్టమువలన భయము తొలగ ననియు శాసనసభలు సివిలుసర్విసు ఉద్యోగుల సౌకర్యములతో జోక్యము కలుగజేసి కొనకుండ ప్రస్తుతచట్ట మాటంకవరుచుననియు విఠారుటను గారు నుడివిరి. వీరి వాక్యముల జూచిన శాసనసభల వశమునుండి సివిలుసర్విసు సభ్యులను పూర్తిగ దప్పించి ఉక్కుచట్టమును బలపరుపవలయునను ఆతురము కనుపించును. జాన్ స్కూరుగారును సక్త వాలాగారును చట్టమును నిరాకరింపవలయునని గోరిరి గాని ప్రస్తుతము చర్చ నిలిపివేయబడెను. స్కూరుగారు గావించిన సూచన వింతగనున్నను, పార్లమెంటు సభ్యులలో కలవరము బుట్టింపకమానదు. సివిలుసర్విసు యుద్యోగులను హిందూదేశమునకు బంపు నుద్దేశ్యము భారతీయులను సుశిక్షితుల గావించుటకు గద. అందులకు ఇంగ్లండు బాధ్యతవహించుటచే, సివిలుసర్విసు ఉద్యోగుల కగు ఖర్చును ఇంగ్లండు భరింపవలయు నని వీరు సూచించిరి. ఈసూచనయే అమలులోనికి వచ్చుచో, సివిలుసర్విసు వేతనాదులను హెచ్చుజేయుటకు మారుగ తగ్గించుటకు ఇంగ్లండు ముందుకువచ్చును. భారతీయులు వలదు వలదనుచున్న చట్టమును, బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభవారెంత పట్టుదలతో నిర్మించుచున్నారో చూడ

వచ్చును. భారతీయులకు వలసిన స్వరూపాలనము నిచ్చుటకు మాత్రము పార్లమెంటు సభవారు ముందుకురారు.

దక్షిణాఫ్రికా "నేటీవులు"

దక్షిణాఫ్రికా నివాసులపై, హర్జిగాజు ప్రభుత్వమువారు జూపుచున్న క్రూర దృష్టిని కనిపెట్టవచ్చును. "నేటీవు"లను వారి సందరను ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నుంచవలయునని, హర్జిగాజి గారి సంకల్పము. కాని నేటీవు లుండు ప్రదేశములు స్వతంత్రసంస్థానము లగుటకు మాత్ర మెన్నటికిని వీలులేదు. యూనియను ప్రభుత్వమువారికే పాలనాధికార ముండవలయును. నేటీవు కొన్నిలుమాత్ర ముందును గాని, ఇది సలహాసంఘముగ నిలచును. వేరు అధికారమును నిర్వహింపజాలదు. యూరపి యనులు నేటీవు ప్రదేశములలో పనిజేయగూడదట. నేటీవులు యూరపియనుల తావులలోనికి రాగూడదు. ఈరీతిని హర్జిగాజుగా రడ్డగోడ కట్ట నెంచిరి. నేటీవుల సందరను ప్రత్యేక ప్రదేశముల కంపదలచిరి. శాసనసభలో మాత్రమే నేటీవులకు యూరపియనులే ప్రాతినిధ్యము వహింపవలయును. తెల్లవారితోపాటు నల్లవారు పార్లమెంటు సభ్యు నెన్నికొనుటకు వీలులేదు. అట్టిహక్కు నిచ్చుచో, పాశ్చాత్యనాగరిక మడుగంటునట. హర్జిగాజుగారి వ్యూహము దక్షిణాఫ్రికావాసు లందరిచే తీవ్రముగ నిరసింపబడుచున్నదని, టైముస్ పత్రికావిలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. అన్ని పక్షములవారును తమ యత్నములకు సహాయముజేయవలయు నని హర్జి గాజుగారు విన్నవించుచున్నారు. స్వార్థపరత్వ మింతకన్నను దూరము బోవునా?

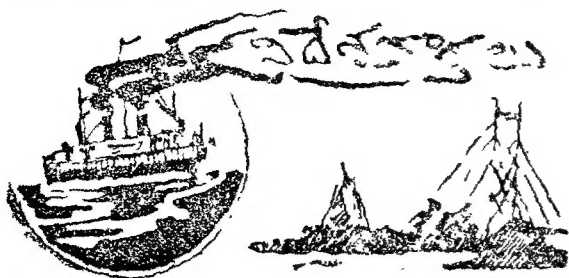
కాంగ్రెసుసభలు ఖద్దరు భారణము

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ నిర్ణయము

మహాత్మునకు 2 లక్షల సంచినియ తీర్మానించుట ఆహ్వాదాబాదు, డిసెంబరు 1:—చస్కాస్థియ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు 47 మంది గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులను, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను మరలక్రాంతి కెన్నుకొనవలెనని కోరుచు విజ్ఞప్తినిబంపగా గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము నేడు సాయంత్రము సమావేశమయ్యెను. కాంగ్రెసు సభ్యులు కాంగ్రెసు తీర్మానముల ప్రకారము ఆచరింపవలయుండుటచేత శుద్ధఖర్చు భరించే వారు కాంగ్రెసు సభలందు పాల్గొన నర్హులుగారిని అధ్యక్షుడు జేసిన నిర్ణయము యుక్తముగనే యుండెనని ఆ విజ్ఞప్తి త్రోసివేయ తీర్మానింపబడెను. ఇట్లభాయి పటేలుగారు మరల గుజరాతు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి. గాంధీగారికి గాంధీనిధిక్రింద ఐదులక్షలైన 2 లక్షల రూపాయల సంచినిచ్చుటకు అధ్యక్షున కధికార మియ్యబడెను. (అ.ప్రె.)

పంజాబు జెయిల్స్ విచారణ సంఘము

లాహోరులో సాక్షుల విచారించును
లాహోరు, డిసెంబరు 5:—రావల్పిండి, కాంబేల పూరు జెయిల్స్ జూది అయి కొంతమంది సాక్షులను విచారించి జెయిల్స్ విచారణసంఘ అధ్యక్షుడును సభ్యులును లాహోరుకు తిరిగివచ్చిరి. సోమవారమునుండియు కిమిటీవారు లాహోరులో సహాయపీఠము వుప్పుకొందురు. (అ.ప్రె.)

దక్షిణ ఆఫ్రికా దేశీయ పాలనా విధానము

ప్రత్యేక సమావేశము ప్రారంభమగుట

జనరలు హార్టిజాగుగారి యువన్యాసము

ప్రెస్ బిరో, డిశంబరు 4:—దేశీయలకార్యక్రమమును

గూర్చి ముఖ్యముగ ఆలోచించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసిన బాల్చీయ దేశీయసమావేశమును హార్టిజాగుగారి ప్రారంభముచేసెను. తత్సందర్భమున రాష్ట్రములందు దేశీయులను గూర్చునున్న సమస్యలను ముచ్చటించిరి. కొన్నిగాని అద్దెకు తీసికొనిగాని అవసరమున ప్రదేశీయులను దేశీయలపరమేల చేయరాదో కారణము కన్పించదు. ప్రభుత్వమువారు యూరపియనుల భూమినిగాని దేశీయభూమినిగాని ఇవ్వరు. దేశీయులుండు ప్రదేశములు స్వాతంత్ర్యరాజ్యములగు ఏర్పడవని వ్యక్తికరించిరి. యూరపియను మ్యూనిసిపాలిటీలు, డివిజనులు, సభలు ప్రభుత్వమువారి నాయకత్వముక్రిందనే యుండుననిరి. దక్షిణఆఫ్రికా యూనియనుకు ఏర్పరచిన దేశీయసభ దేశీయ పార్లమెంటుకు పూర్తిగా నూరును. దేశీయ ప్రదేశములందు ఏర్పనినో యూరపియనులను నియమించవలెను. గాని మరికొక సమయములందు ఎంతమాత్రము నియమించరాదు. ఆదేశకారము యూరపియను ప్రదేశములందు దేశీయులనుగూడ నియమించుటలో మేల్కొనవలెను.

1918 సంవత్సరపు ఆఖరు ప్రకారము దేశీయలకు అదనపు భూమిని ఏర్పాటుచేయవలెను. దేశీయ పార్లమెంటుసభలను సెలెక్షన్ దేశీయులను స్వపరిపాలనమునకు తరఫీయచేయవలెను. శేఫురాష్ట్రములో కాసనసభకు 7 గురు యూరపియను ప్రతినిధులు యూనియను ప్రభుత్వమునందున్న దేశీయుల ఎన్నుకొను యధికారమునే యీయవలెను. అసలు రాజ్యాంగనిర్మాణమునందున్న దానికి అదనముగ దీని సేర్పాటు చేయవలెను. శేఫురాష్ట్రములో దేశీయుల కున్న నియోజకాధికారమును ఉత్తరరాష్ట్రవాసుల కేల చేయడం చేయవలెనో దెలియకున్నయది శ్వేతముఖులతో బాటు పార్లమెంటు సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు అధికారమును దేశీయుల కిచ్చితిమేని యూరపియను నాగరకమునకు వివాదమును మాటయే. 10 సంవత్సరములలో శేఫురాష్ట్రములందు దేశీయపట్టణములు శ్వేతముఖులను మించి పోయెదరు. సలహానిచ్చునట్టిసభగ దేశీయపార్లమెంటు నొకదాని సేర్పాటుచేసి ప్రతిసంవత్సరము సాగించి 10 మందిని నియమించవలెను. ఇందలో తక్కువసంఖ్యగలవారిని ప్రభుత్వమువారే నియమించవలెను. తక్కినవారిని దేశీయులే నియమించవలెను. దేశీయులనుసంబంధించిన ఇతరవిషయములనుగూర్చి ఒకత్తిని హార్టిజాగుగారు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఎవరి పక్షము ప్రకారము వారు ఏర్పాటుచేయుట అసాధ్యమని హార్టిజాగుగారిని.

రుదియార్డు కిల్లింగు

చాల ఆలోచనగ నున్నాడు.

అట్టకాగితములపై పన్ను

ఈ సమావేశమున ఆలోచించరు

లండన్, డిశంబరు 4:—అట్టకాగితములపై వేయవలసిన పన్నును గూర్చి ఈ సభలో ఆలోచించరు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను

స్వాతంత్ర్యం త్వరలో చేరును

లండన్, డిశంబరు 2:—మునుపు అనుకోన్న దానికంటే శీఘ్రమునే దక్షిణఆఫ్రికా యూనియనులో స్వాతంత్ర్యం చేర్చుకొనుటకు ఆలోచించుచున్నారని దెలియచున్నది.

7 శతాబ్దాల ఆక్రమములకు భంగముచేసేంత చేయవలసిన హార్టిజాగుగారి ప్రయత్నముచున్నారట.

లిబరలు పక్షములో కల్లోలము

లాయిడ్ జార్జిగారు తొలగరు

లండన్, డిశంబరు 2:—ఆస్ట్రియన్ గారికి విదేశీ సంగతి దర్శమున లాయిడ్ జార్జిగారిట్లు ప్రకటించిరి. లిబరలు పక్షము వారు విదేశీతో నుండుటకు సేను అడ్డుగ నుంటినని మీకు తోచినవో సేను తొలగటకు సంసిద్ధుడనై యున్నాను. ఆసంగతిని మీరందరను పూర్తిగా తెలిసికొనవలెను. లిబరలు పక్షము వారు కామాలమున విదేశీతో నుండుటకు వీలు లేకపోయెనను అప్రతిష్ట నాకక్కరలేదు. రాజకీయ ఆశ్చర్యము గావించుకొనెదను. కాని సేనెందులకు చేయవలెనో నాకు అవసరము కన్పించుచున్నది. నాయందు తప్పేదియులేదు. సేను లిబరలు పక్షమునుండి తొలగవడముకాదు. ఇట్లుపన్నెండుటచే సంచలనము బహులదేరెను. తమవిధానములనుగూర్చి ప్రతివాకిని భిన్నాభిప్రాయము లుండవచ్చును. అంతమాత్రాన లిబరలు పక్షము నుండి తొలగెదమని యవరాజుని ఆస్ట్రియన్ గారు వ్యక్తికరించిరి. లిబరలు పక్షమునకు అవసరకాలము వచ్చెనని అందరను జెప్పటం అలవాటైపోయినది. సేను ఎన్ని వర్షాయములో అట్టి యవస్థకు పాల్పడితినికాని ఎంత ప్రతిపాదనముగ జెప్పకొనుచున్నను లిబరలు పక్షము అన్నిటిని జయించి నిలబడినది. లిబరలు పక్షములో చీలిక గల్గెననుటకు ఇంకొక దృష్టాంతము కన్పించుట విచారణ గూర్చి కామస్వసభలో బహులదేరెన భిన్నాభిప్రాయము లే. ఆస్ట్రియన్ లిబరలు పక్షమువారు చాలమంది ఓట్లు నీయవలసింది. ప్రాత బాతీయ లిబరలు పక్షమువారు ఆర్థిక మాండుగారుగూడ కన్పించుటకు ప్రతిపాదనముగ ఓట్లు నిచ్చిరి. మేజరు ఎల్ హోరు లెహిగారుగూడ ప్రభుత్వము తరపున ఓట్లు నిచ్చిరి.

సిరియా తిరుగుబాటు

డి. జోషిలుగారు

బెయూటు, డిశం 4:—గ్రాండు లేబనస్ సభవారి సద్యేంచి డి జోషిలుగారిట్లు చెప్పిరి. మీరందరను ప్రాంసు పట్ల ప్రభుత్వ పరాయణులై ప్రవర్తించుటచే ప్రతిఫలముగ గ్రాండులేబనసు సభవారే తమ పాలనావిధానము సేర్పాటు చేసికొనుటకు అసాధారణ పార్లమెంటును లేబనసు గవర్నరు సమావేశము చేయవలెను. ఆజ్ఞాపించెదను. ఇతర రాజ్యములు గూడ అటులే చేయవలెను. వారు విరోధములను మానుకొన్నచో ఇట్లే చేయవచ్చును. ఇక నెలెత్తమాత్రము తిరుగుబాటును సాగించుట కవకాశము లేదు.

ప్రాత సంగతులు

లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకము

ఫ్రెంచి వ్యాఖ్యలు

లండన్, డిశం 2:—లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకమును గూర్చి ఫ్రెంచివారి ప్రతిపక్ష పత్రిక వ్యాఖ్యలనుగూడ ఫ్రాంసులో పోయింకేరు పద్ధతులు అంతరించలేదని లేబుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రాత సంగతులను మరచిపోవలెనని రెని విని పత్రికలు భయకంపిత యగుచున్నవట. భాత్రువాత్సల్యము మరియొచ్చునని వెలుకారముగ ఆపత్రికలు నూచించుచున్నయవి.

1918 సంవత్సర 4 తేదీ నుండి యధము నిజముగ ముగిసిన అనుకొనుచున్నారు. లండన్ ఉత్సవ సందర్భమున జరిగిన యువన్యాసములకు జర్యములను చిత్రకాంతిని గలగ జేయవచ్చును. దానివలన ప్రజలు సఖ్యత బడుటకు చాల తోడ్పడవచ్చును. ఈభావములే జెప్పకొనుచున్నారు.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక చట్టము

సెనటువారి రామోదించిరి

ప్యారిస్, డిశం 4:—సెనటు సభలో 195 అనుకూలరుగను 59 ప్రతిపాదురుగాను ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక చట్టమును ఆమోదించిరి ఆర్థికచట్టము సంతక పూర్తిగా ఆమోదించిరి. 205 గురు అనుకూలరు 26 ప్రతిపాదురు.

పెరిషియా పార్లమెంటు సభా సమావేశము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లెహరను, డిశంబరు 6:—పెరిషియా తాత్కాలిక ప్రరాజ రహితా పెరిషియా పార్లమెంటు సభా సమావేశమును గావించిరి.

తర్కి ఇరాకు సరిహద్దు సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జాతీయమితి ఏర్పాటులు

లండన్, డిశంబరు 6:—జాతీయమితి యువసంఘము వారు ముగ్గురు తాత్కాలికముగ తర్కి ఇరాకు సరిహద్దు తగవును గూర్చి రాజీనామా తయారుచేయుచున్నారని డెయిలీ టెన్సికాఫ్రె పత్రికావిలేఖరి చెబుచున్నాడు. తురుష్కుల స్థానిక సౌకర్యములను ఒకటిసో రెంటిసో వాగు గోరినప్రకారము జేసెదరు. తక్కిన ఏర్పాటులయందు ప్రస్తుతమందున్న బ్రిటన్ లు పంక్తినే యనుసరించియుండు ననుచున్నారు. కాని తురుష్కులు మసోలు లేకుండ జాబుకు క్రిందిభాగమున ఉత్తరముగ ఏకంక్తి నిచ్చినను అంగీకరించరనియు ఇందులకు సంబంధించుచున్నారనియు అనుకొనుచున్నారు.

ఇండియను సివిలు సర్వీసు బిల్లు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిశంబరు 6:—ఇండియను సివిలుసర్వీసు బిల్లును ఆమోదించుటలో ఆలస్యముజేయుటచే భయముచున్నదని మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక వాకొనుచున్నయది. శేషటిదినము ఈ బిల్లుపై లీ ప్రభువు ప్రస్తావించును. ఈ సభలో ఈబిల్లును ఆమోదించునట్లు ప్రస్తుతమందున్న సివిలు సర్వీసులకు జేరదలముకొన్నవారికి చాల నిరుత్సాహముగ నుండునని చెలిపెదరు.

ఏజంట్లు కావలెను

మద్రాసు రాజధానిలో అన్ని జిల్లాలలోను ధారాళమైన కమిషను పద్ధతిపైన “ఆల్ ఇండియా ఇన్స్పెక్షన్ అండు పెన్షన్ ఫండు లిమిటెడ్” కంపెనీకి పనిచేయుటకై యేజంట్లు కావలెను. దరఖాస్తులు ఈ దిగువ విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

Khader & Yousuf & Bros Chief Agents, Madras.

త్వరపడు.

తరుగము విడువవలదు.

కిరసనాయలు

కమిషనుకు అమ్ముటకు

ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును

నరుకు రెడిగానున్నది

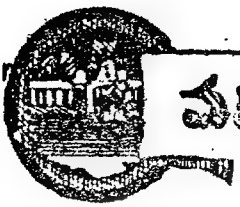
అమెరికా డి 160”ల తెల్లకిరసనాయలు లూబ్రికేటింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్టణం, గోదావరి తాప్సు, పెన్ను, క్రిష్ణ గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, మెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకున్ను, నైజాం డోమినియనులకున్ను ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమిషనుకు అమ్ముటకు కావలసియున్నది. కోరువారు మాడు బ్యాటలైన (సేట్ ఆసురాం సదాసుక్ భట్టమగారు రాజమండ్రివారితోగాని పేరూరి విశ్వనాథంగారు మదరాసు వారితోగాని) పరుతులు కరస్పాండెన్సు వలనగాని లేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసుకొనవలయును.

RAMASAWMY PEREIRA Co,

13 Second Line Beach, Madras

Agents of Michold Co., U. S. A

మధ్యమార్గము

దేశబంధు దాసుగారి. విగ్రహప్రతిష్ఠాపన. — ఆనందవర్మమున కీ||శే|| దేశబంధు దాసుగారి శిలావిగ్రహమును బట్టు టి. సి. గోస్వామిగారు ప్రతిష్ఠాపన జేయుదురు.

జూదగాండ్రు పట్టుచుంటుంటే. — శనివారము రాత్రి నగరి ఉత్తరభాగమున పలువురు జూదగాండ్రు అరెస్టుచేయబడిరి. పోలీసువారికి ఆందోళి తెలియుటచే నొక పేర్కొనబడిన జూదపుకొంపను అర్ధరాత్రివేళ ముట్టడిచేసిరి. పోలీసురాగానే లోపలివారు పేకముక్కలను ఇంటిపై విసరివైది పరుగుడసాగిరి. పోలీసువారు 18 రు ఆటగాండ్రును, కొన్ని రూపాయలను పట్టుకొనిరి.

స్వరాజ్యపక్ష బహిరంగసభ : — కమిషనరు కాలగెను, స్వరాజ్యపక్షము, మహాజనసభల యాజమాన్యమున వంగళవారము రి వలేదిన 6 గ. "దేశబంధు భవనములందు" (స్వదేశమిత్రను కార్యాలయము, రాయపేట) బహిరంగసభ జరుగును. టి. సి. గోస్వామి ఎం. ఎల్. ఎ. గారు ప్రస్తుత కర్తవ్యముగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

నల్లమందు దొంగతనము : — నేడు బెంగళూరు మెయిలురాగానే పోలీసువారు నల్లమందుదొంగ నొకని కట్టుకొనిరి. ఎస్. నరసింహమూర్తియను 25 ఏండ్లవాడు బెంగళూరులో ప్రభుత్వకార్యాలయమునందు గుమాస్తా నేడు బెంగళూరు మెయిలులో వచ్చి కాగితపుమూటను కూలివాని నెత్తిని పెట్టుచుండగా పోలీసువారు ననుమానపడి చూచిరి. అందు రూ 400 బిలువగల నల్లమందు చక్కలు అరుండెను. వాని నరెస్టు జేసి యుచిరి.

గుట్టపుపంచెములపై దాడి : — ఎస్. ఎ. మోసీ మహమ్మదుగారు యీదిగవ తీర్మానములను కార్పొరేషను సభలో ప్రతిపాదించునన్నారు : —

- (1) ప్రతియేడు గిండిలో గుర్రపుపంచెములు రేటు పే చురులందరికి అనవసర ఉండ్రేకము కిడిగింది నిరుపేదల నొనర్చుచుండుటచే కార్పొరేషను వారు ప్రతిపూల ప్రచారమునకు గ డంగవలెను.
- (2) అట్టి ప్రచారము కొనసాగించుచున్న సంస్థలకు ధన సహాయము జేయుటకు యిర ఖర్చులను రూ 1000 ఏర్పాటు జేయవలెను.

జగన్నాథభక్త కృప - వారి కోర్కెవము : — రావారి కోర్కెను 6వ తేదిన ఎగ్జ్యూటర్లలో సభాభవనందుత్సాహ పూర్వకముగ జరిగెను. భవనము చక్కగ నలంకరించబడెను. డా|| యు. రామరావుగారి రధ్యక్షత వహించి, సభాధ్యక్షులగు జే. ముత్తయ్యకెట్టిగారి పటమును సభలో స్థాపించిరి. గా|| చెట్టిగారి ఉదారస్వభావమును, ధర్మగుణమును ప్రశంసించిరి. డా|| ఆర్. ఆర్. లక్ష్మణగారు - సభాకార్యదర్శి డా|| రామరావుగారిని ప్రశంసించుచు సభకు రూ 5000 ధన సహాయము జేసిన సభ్యులందరిని కొనియాడిరి. వాటిసభకు గుమారు 300 మంది వచ్చిరి. అల్పహారాంతరము గాన వినోదము జరిగెను.

ఆర్యులకు బు : — ఈసంఘము 27 వ వార్షికోత్సవము నిన్న సాయంత్రము ఉత్తర మదరాసు స్కూలులందు పానుగులరాజుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. బ్రాహ్మణేతర సంఘసభ్యులు చాలమంది వచ్చిరి. పానుగులరాజుగారు కీ||శే|| సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగారి పటమును బహిరంగమొనర్చిరి. సభ్యులు గా|| ఎం. రత్నస్వామి, శాసనసభాధ్యక్షులకు అభినందన పత్రమునుగిరి.

అధ్యక్షుడు ప్రసంగమున సర్. పి. త్యాగరాయచెట్టిగారి గుణముల ప్రశంసించుచు ప్రజలను తమ కర్తవ్య మెరుంగ నట్లు చేసిన దెవరైన నున్ననో త్యాగరాయచెట్టిగారే యనిరి. అట్టివాని అనుచరుడగు తన్ను ఛాయాపటముబహిరంగ మొనర్చుమని కోరుట తన భావ్యమనిరి.

రత్నస్వామిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యిట్టి విద్యార్థుల సత్సంఘము, సాహిత్య సంఘములే యువకుల పోషిల్చుమును పెంపొందింపజేయును. జాతీయోద్ధృత నొనగూర్చును. రాజ క్రియ ఉపన్యాస వేదికపై చేపారదని తెలిపిరి.

ఎ. రామస్వామి మదల్యారుగారు త్యాగరాయచెట్టిగారిని ప్రశంసించుచు, వారు స్థాపించిన అబ్రాహ్మణోద్యమమును బలపరచవలెనని హెచ్చరించిరి.

గా||స్వా|| వెంకట ముఖ్యారావుగారు అధ్యక్షులకు వం ధానము లిచ్చించుటతో సభ ముగిసెను.

వంట అశ్రద్ధ మరణము-వేరొక యువతి చనిపోవుట : — లోకమృత్యును 18-ఏండ్లస్త్రీ అగ్ని ప్రహవ మున శనివారమునాడు మరణించెను. పరమ హంకంలో నీమె కొన్నాళ్లకంటే వంట జేయుచుండగా చీరకు నివ్వంటు కొని ఒప్పుకాలి పోయినది, వెంటనే జవరలు ఆస్పత్రిలో వేసిరి గాని శనివారము నాడు చనిపోయెను. ఈమధ్య యిట్లు స్త్రీలు వంట యింట నిష్క్రమించుచు ప్రమాదవశమున మరణించు కేసులు యీ నగరంలో చాల విన వచ్చుచున్నవి.

మనిషిరర్థు అవహరించుట : — కీల్పకు పోస్టాఫీసులో నాఖరగు ఎలిరాజులు నాయుడు రూ 80 టెలిగ్రాఫు మని అర్థులను అవహరించెనని నేడు ఎగ్జ్యూగు కోర్టులో కేసు లేబడెను. చెట్టుటో బోఖానులో నివసించు చిన్నతాయి అమ్మ అనువామెను రూ 80 టెలిగ్రాఫుమనిషిరర్థు రాగాపోస్టాఫీసువారు ముద్దాయి చేతికిచ్చి పంపిరి. ముద్దాయి ఆమె కీచ్చి నట్లు చెప్పెను. కాని మరునాడాయెను రంగంనుండి తమ్ముగు (వ్రాసిన లేఖనుబట్టి పోస్టాఫీసులో విచారింపగ వాడు పోలీసునకు ఫీర్మరుజేసి ముద్దాయిని అరెస్టుజేయించిరి. విచారణ జరుగు చున్నది.

కార్పొరేషను అధ్యక్షులకు విందు శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి సన్నిధి పరిపాలక సంఘము వారు నిన్నున వీడుబావులపీఠిలో బాలికా పాఠశాలయందు కార్పొరేషను ఆధ్యక్షులగు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికి విందోనర్చి సత్కారపత్ర మొసంగిరి. సత్కార పత్రమునందు వారు పురజనులకు చేసినసేవను మెచ్చుకొనుచు, నగరపరిపాలన విషయమున అవసరముగు మార్పులన్నియు జరుప వలసినవని కోరిరి. తమ దేవాలయ తగవు విషయమునగూడ తగు యేర్పాటుచేయవలెనని కోరిరి.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు బహులు చెప్పుచు తన్ను, తదితర స్వరాజ్యపక్ష కాన్సిలరుల నిట్లు గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞత తెలిపిరి. కార్పొరేషను అధ్యక్షుడనగా సర్వము నిర్వహింపగల సమర్థుడు, అధికారము గలవాడును అపోహ గలదు. అట్లెంత మాత్రముకాదు. అధ్యక్షులకుగూడ కొన్ని అధికార నిబంధనలు గలవు. కాని అతడుజేయు కార్యము లన్నింటియందు రేటుపే యరులు సహాయము జేయవలెను. రేటుపేయెట్లు కార్పొరేషను కార్యనిర్వహణకులకు తగిన సహాయము చేయనిది పని జరుగదు. దేవాలయము విషయమున అనవసరముక ప్రభుత్వము వారి కొప్పగించక తమలో తామే యొక విచారాసంఘమును నియ మించి పరిష్కరించుకొన వలెనని చెట్టిగారు సలహా జెప్పిరి. డా|| మల్లయ్యగారు, జి. రంగయ్యనాయుడుగారు ఉపసన్ని యుటతో సభముగి నెను.

రాకపోకలు : — దేశోద్ధారక కె. నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్న ఉదయం సబర్బన్ ఆశ్రమమునుండి వచ్చిరి. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేడుదయము బొంబాయినుండి వచ్చిరి.

లెఫ్. కర్నలు పేకుఅబ్దుర రజాకు. ఎం. ఎస్. ఎస్ గారు నేడుదయము వచ్చిరి.

రేకుకబుబ్బార్ల కెస్ట. ఫీర్దుగారు నేడుదయము ఇంగ్లాండు నుండివచ్చిరి.

ఎఫ్. నాయుడుగారు లేబరుకమిషనరు కావలికి, గా|| బాల్గారు సలి కలకత్తాకు హెచ్. టైరుమునగారు కోయంబ ట్టూరునకు, సర్. సి. సంకరనాయుడుగారు డక్షిణ మలబారు నకు శనివారము రాత్రి వెడలిరి.

ఎక్. మామమేకలుగారు, (పెసిడెన్సీ పోస్టాఫీసు కార్యదేలుగారు, సర్. పెన్నీ తామ్మనుగారు నిన్న ఉదయం వచ్చిరి.

ఫెలిక్సు బెనెటుగారు, వ్రాతకు నిపుణులు, కలకత్తాకు; సర్ పెన్నీతామను గారు కలకత్తా లి హెచ్. జి. స్టాక్సు గారు గోదావరికి; సానిటరీ ఇంజనీరు వెర్మెల్లుగారు కోర్టుగారు నేలమునకు, నిన్న రాత్రిబోయిరి.

సర్ ఛార్లెసు టాడు హంటురు గారు యీ వారము రానున్నారు.

ఇంగ్లాండులో పోట్లలు విధానము జేర్చుకొన ఇంగ్లాండు పంపబడిన రా.బి. పి. నరసింహులు నాయుడు గారు 20 వ తేదిన రానున్నారు.

బరంపురం తాలూకా బోర్డు ఉపాధ్యాయసంఘసభ తే 29-11-25 దిని కొర్లాం బోర్డు పాఠశాల భవనమున జయ ప్రద మగా జరుపబడెను. వచ్చేసభ తే 27-12-25 దిని జాడు పూడి బోర్డుపాఠశాలలో 4నుంటులకు జరుగును గాని యా న న్నంది సభ్యులు సభకు దయ చేయ ప్రార్థితులు.

మల్లాది సత్యలింగంగారి యెట్టేటు

ఎగ్జిక్యూటరుపై దావా ఉపసంహరించుకొనబడెను మదరాసు, డిసెం 6:-కాకినాడ వాస్తవ్యులగు కీ. శే. మల్లాది సత్యలింగంగారి ఎట్టేటునకు ఎగ్జిక్యూటరుగ నియమింప బడిన డి. బి. దురునేటి శేషగిరిరావుగారిపై దేబడిన దావా ఈ దినమున హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి, వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారి యెదుటకు విచారణకు వచ్చెను.

సత్యలింగంగారి కుమారుడగు సుబ్రహ్మణ్య నాయకరు గారు 1922సం|| న మరణించినపుడు వుయిలు నామాయందు, డి.బి. దురినేటి శేషగిరిరావుపంతులుగారిని ఎగ్జిక్యూటరుగ నియ మించెను. అచే వారి ఎట్టేటుతాలూకు ఆస్తి గోదావరిజిల్లాయందు కొంత రంగూనునందు కొంత గలదు. ఆస్తివిలువమొత్తము 7౭ లకు పైగా నుండును. ఈ వుయిలు నామాప్రకారం ఆస్తికంత కును దురినేటి శేషగిరిరావుగారు పరిపాలకత్వము వహించిరి. ఎట్టేటు పరిపాలన తాలూకు లెక్కలను దాఖలు జేయుట కొంగ బడిన యొకవర్సరము గడువు ముగియగ నే పరిపాలకుడు మరి యొకవర్సరము గడువు గోరగా హైకోర్టు ఒరిజనలుపైడువారంగీకరించిరి.

ఈలోగా, సుబ్రహ్మణ్యనాయకరుగారి భార్యయగు మల్లాది గోవిందమ్మగారు, పరిపాలకుడు ధనము నవహరించుచుండెనని యు, పనులలో అశ్రద్ధ వహించు చుండెననియు, దుష్ప్రవృత్తిలన మొనర్చుచుండెననియు నారోపించి, పరిపాలకపదవినుండి శేష గిరిరావుగారిని తొలగింపవలెనని కోరుచు హైకోర్టులో దావా దెచ్చెను.

ఈదావాయంతయు సాక్ష్యవిచారణకొర కీదినమున న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారి యెదుట సాక్ష్య విచారణకువచ్చెను. అప్పుడు వాది తరపున న్యాయవాది, తుని దావా నుపసంహరించు కొనెదననియు, వాది స్త్రీయగుటచే నేరారోపణ ఋజువు జేసుకొన వీలులేకున్నదనియు, ఈవివా దమును, ప్రతివాదితోనే కోర్టు వెలుపల పరిష్కరించుకొందు ననియు చెప్పెను.

న్యాయమూర్తి దావా నుపసంహరించుకొనుటకు అనుమతి నొసగుచు ఖర్చులను వాది భరింపవలెనని యుర్ద్రవు జేసిరి.

ఎట్టేటు లెక్కలను దాఖలుజేయుట కింకను ఆరు నెలలు వ్యవధి నొసగవలెనని గోరుచు ప్రతివాది పెట్టిన పిటిషనునకు వాది యిట్టిఆక్షేపణయును దెలుపక పోవుటచే ననుమతింప బడెను.

వాదితరపున వకీలు సర్ కె. వి. రెడ్డియుడుగారు హాజరు లేకపోవుటచే. కె. శేషగిరిరావుగారును ప్రతివాది తరపున న్యాయకేటు గ్రాంటుగారును హాజరైరి.

విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసము : — పెన్నేటహా మనందు యీదిగవ రీతిని నాలుగు ప్రత్యేకోపన్యాసములను ఎఫ్. ఎస్. హార్విసుగారు ఎం. ఎ. సాయంకాలము 6 గ. దినవ పే ర్గొనబడిన కేడీలలో నొసంగెదరు.

బుధవారం. 9 తేదీ - నాగరిక కృత (203) శుక్రవారము 11 తేదీ 12 తేదీలో - చరిత్రబోధించుట (4) ఆధునిక ప్రపంచ సంస్థాపనల యందు శాస్త్రజ్ఞుయొక్క బల ము - సోమవారము 14 తేదీ ఈఉపన్యాసములు ఉపాధ్యాయుల కుపయోగకరముగ నుండునుగావున వారెల్లరు రావచ్చు నని రిజిస్ట్రారుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

బొంబాయి కారి కుల కృతజ్ఞత

మేజరు గ్రహంపోలుగారి సలహా బొంబాయి, డిశంబరు 7:-

సమైక్యకాలమందు కార్మికులకు సహాయము చేయుటకు కోషీగారు తీసికొనిన శ్రేష్ఠ కృతజ్ఞతను దెల్పుటకు బొంబాయి మిల్లు పనివారలు ఒక సమావేశమును జరిపిరి. శ్రే డయూ నియనులేక కార్మికుసమితిని నిర్మింప ప్రయత్నించ నలయునని యు లేనియెడ కార్మికుల యొగక్షేమముల సంరక్షింపబడుట క వకాశము లేదనియు కోషీ మేజరు గ్రహంపోలుగార్లు కార్మికుల కుర్బోధన గావించిరి. భారతకార్మికులు సంఘముల నేర్పరచుకొనుటకు సహాయము చేయుటకు బ్రిటిషు కార్మికుసమితి (బ్రి టిషు ప్రేడుయూనియను) యిండియా : సతికాలములో నొక డిప్యూటీవను బంపనన్నదని మేజరు గ్రహంపోలుగారు సమావేశముందు రిచ్చిరి.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై నెలకు (7-12-25)

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కాకికొమ్మలు—22 X 22 మంగిసూర్య (లి) రు 11-12, సరాసరిరకము

కాకికొమ్మలు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి) రు 10-10 సరాసరిరకము రు 9-8.

తెలుపుముల్లు— 1708 రు 15-4; గాన్ 9000 రు 15-8; ఎల్. ఎల్. 78 రు 10-6; ఇ. సి. 78 రు 11-2; 88-888 రు 15-4; బి. సి. 78 రు 10-12; 8978 రు 10-10. 2908 రు 9-4; 380 రు 10-6.

నూలు

40 సెంటరు, సీమ (5 పాకట్టుకు)— ట్రాక్: చలన రు 10-14; పచ్చరంగు రు 9-10; పడవ రు 9-8-0; కాకి రు 9-6; పవరను రు 9-0.

40 సెంటరు జపాను (పదిపానుకట్టు)—నక్షత్రము రు 12-12-0. ధూగోళము రు 13-4-0. నీలపవరము రు 12-12-0

80 సెంటరు సీమ (5 పాకట్టుకు)—అడక తర సెనులి రు 18-14; "గేట్" రు 18-11; గొడ్డలి రు 10-12-0; గడ్డిబండి రు 10-12-0; ఎద్దుగడియారము రు 10-10; సింహము పటకాను రు 10-9-0 సెనలు రు 10-9-0.

60 సెంటరు జపాను (పదిపానుకట్టుకు)— ధూగోళము రు 19-0 నీలంచేప రు 20-6-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియని చుట్టకమ్మలు ఒక బారుచకు ధర రు 31.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 255; జర్మను (డిజిమాక్) రు 252; రాగిరేకు:—రు 278.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ టిక్) రు 19-0-0.

కలాయి పెంకురేకు:—24 "గేట్" 8" 7" 8" రు; 15-8 9" రు 15-8; 10" రు 15-8.

సిమెంట్ పిష్టాకు నెల:

సార్వ ఆవుమార్కు రు 11-4; "విస్-బేర్" రు 11-0 0. జర్మని సెనులి రు 10-0 తళము చెప్పి 9-10-0.

రంగులు

హండ్లెడు క్లెటు పీపాధర అలిజెల్:—20% ఆవుమార్కు రు 72; 20% వాల్ల గుట్టుములు రు 68;

"బైక్రామేట్ పాటాన్" హండ్లెడు క్లెట్ ధర 88-8 చక్ర (రెడి) రు 80-14.

వాయిదాధరలు:—డికెంబరు రు 29-14; వేరు సెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు:—"మిషిన్" 48, 49. సాదా పాను రు 41, 44; రు 41. రు 44.

వేరు సెనగ నూనె

"గానుగ" రు 118 "సెన్" రు 103, 109. ఆముదము

రు 106-0 (గ్రాహధర) పదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎగుతోలు (8 మొదలు 8 1/2 రతులు) రు 0 14 9	రు 0 15 8	
" (తేలిక)	రు 1 10	రు 1 19
" తెంపకూరు (8 మొదలు 8 1/2) రు 0 15 1	రు 0 15 6	
" " (తేలిక సరకము) రు 1 16	రు 1 20	
" (మల్లూడు) రు 0 14 0		
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2) రు 0 15 6		
" (ఏలూరు 7 7 1/2) రు 1 00	రు 1 06	
గేజిలోలు రు 0 9 9	రు 0 10 0	
గేరూడలోలు రు 1 15 6	రు 1 18	
ఆవుదూడలోలు రు 1 10 0	రు 1 11 6	

విరభజండ్

పలచని కిర్రమును గట్టిపరచి మార్కెటులోను స్వప్న మందును పోవు తక్షణం నిలిపివేయును. వారంలో మదినిని నపునకత్తమును పోగొట్టి మాత్రం యావం శక్తి, యిండియ పట త్రమిచ్చును అజీర్ణము ఒడికి వచ్చులు రూపుమాపును. లండను, లోలోను విదేశములను గూడ మంచి పేరు పొందినది. 1 సీసా 3-0-0. పెక్కుకత్తెము 5-0-0. తోలూరు 6-0-0. అమృతరత్నాకరము 45, బుందరుపిథి మద్రాస్

బొంబాయి రాష్ట్రీయ హిందూ మహాసభ

అధ్యక్షుడగు లాలా లజపత్ రావు సందేశము

మొబాయి, డిసెం. 7:—రాష్ట్రీయ హిందూ మహాసభ ప్రధమ సమావేశము సేదల లాలా లజపత్ రావుగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

జయకరుగారి ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షత్వ వ్యాసము

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు జయకరుగారు రువస్యసింధుమ హిందూమతము నంతయు ఒక్కటిగ జేయ ప్రయత్నించుటకును, ఆ ప్రయత్నించుటలో దానిని భారత దేశమునందు బాగా కట్టు దిట్టములతో నున్న యితరమతములతో తీవ్ర సంబంధ ముండు నట్లు జేయుటకును అసందర్భ మేమియును లేవని చెప్పిరి. వ్యక్తులుగాని మతముగాని ఒక్కటగుటవలన భారత జాతీయతయందు సన్నిహిత మేర్పడగలను. బ్రాహ్మణేతరుడు బ్రాహ్మణునికి గల హక్కులన్నియు గావలెనని కోరినపుడు బ్రాహ్మణుడును జపానీయులవలెను ఉన్నత జాతులకుండు ముఖ్యము హక్కులన్నియును వసులుకొని, ఆ బ్రాహ్మణేతరుడు ఉత్తమజాతి సాంఘిక విజ్ఞాన సాంప్రదాయాచారముల ననుష్ఠింపగనియెడల హిందూమత సంవేషమును బాగా నుష్ఠింప వచ్చునని ఆయన అభిప్రాయము. శ్రోత్రియ బ్రాహ్మణుడగు భోవల్లేరుగారు యీ మధ్య వాయిలో జరిగిన బ్రాహ్మణ సభయందు యిటుకంటి తీర్మానము నొక దాని నుపపాదించెను. ఆ తీర్మానమునందు హిందూమతము వందన్న జాతులవారికిని సమాన ప్రాముఖ్య ముండవలెననియు, ప్రతి హిందువునూ వేదప్రొక్తముగ కర్మల నాచరింపవలెననియు, సంఘమునందు మతములూరుచు పురమునందు దన్నీ ప్లముల సుపయోగించుకొనవచ్చు ననియు చెబుట జెను.

జయకరుగారికిను ఉపన్యసింధుమ హిందూసభ మహా మృదీయుల కు ప్రతిభా లముగ నున్నదను మాటలకు భయము లేదని చెప్పిరి. అందువలన సభయందు పనిజేయువారు జాగ్రత్త నుండుటగాన సంతోష మేయని చెప్పిరి. అంతట ఆయన అధ్యాపిగారి యొక వివాహ శాసనధర్మమురాష్ట్రీయులన్నిటిలోను వ్యాపింపజేయుటకు సభయెట్లు పనిజేయగలదో నూచింపవోడగిరి. కాలబాలి కల వివాహమునున్న యొక్క పడయుటయు, స్త్రీలకును, అనాథలకును కరణాలయమును నిర్మించుటయు సభజేయవలసిన పనులై యున్నవి. దేవాలయములను బాగుజేయుటయు, యాత్రీకులకు సౌకర్యముల జేయుటయు సభాలోచింపవచ్చునని ఆయన చెప్పెను. ఇందులకుగాను సభయందు దొక కాళును కర్పింప వచ్చును. యాత్రీకులనుండి వసూలుచేయు పన్నును వారి ఆరోగ్యసౌకర్యములకు మార్త ముపయోగింపవలెనని ప్రతిపత్తి జరుగునెడల యిందు మంచిపనిజేయ కలగును. పూర్వపురాత్రుమును జరుపుకొనిన పండితులు వృత్తిలేకయున్నవారి. యీసభ సహాయముజేయుచు మతరక్షణము క్రింద నుండ వలసినవోట్ల నుంచ వచ్చును. కుద్ధిసంఘట నోద్యమములనుగూర్చి చెప్పుచు, మహా మృదీయు క్రిస్తవ మతములవంటివి మన మతములోను చొరవ జేసికొని వచ్చునపుడు హిందూమత మారకుండునని తలంచుట అన్యాయము. తమతమ మతములోనికి జేర్చుకొనుచు కేయప్ర

చారము నన్ని పక్షములవారును నిష్పక్షపాతమున కనుగొని ఆసివేయువరకును యిట్లు జరుగుమండవలసినదే.

లాలాజీ అధ్యక్షత్వ వ్యాసము

లాలాజీ అధ్యక్షత్వ వ్యాసమున హిందూమహాసభయొక్క ఆవర్యములను మరల చెప్పుచు నిట్లు జెప్పిరి:—“మనము జేయు పని అందగను విద్యము జేయునదిగాని. వేర్వేరు జేయునదిగాదు.” మహామృదీయులు రాజకీయ రంగమున జాతిప్రాతి నిధ్యము గావలెనని కోరుటవలన గల్గుదున్న తిరుగుబాటు బోగొట్టుటకు హిందూ సంస్థ యుండుట అవసరమని ఆయన ముందు జెప్పెను. రాజకీయ రంగమున జాతిప్రాతినిధ్యమునకు ప్రతిహతులగునన్న మతములలో నూతన సంధానము గుడుర్చుటయే యీసంస్థకు తోడ్పడుట యగును. రెండవ విషయము హిందువులు, క్రైస్తవులు, పార్శీలతో మిత్ర భావముతో నుండవలయును. మూడవవిషయ మేమనగా తమ తమ మతమునందు రాజకీయ విభేదములు గలుగకుండ జూడవలయును. హిందుదేశపక్షిను దక్షిణభాగములందు బ్రాహ్మణేతిరులు గోరు ద్విజస్యత్వములను హిందూకాస్త్ర సమ్మతమైన వానిని వారికిచ్చిత్వరలో సమాధాన పడియుండవలెనని ఆయన బ్రాహ్మణులపక్షమున గోరెను.

హిందువులలో విభేదకారణము యిన అస్పృశ్యత హిందూమతమునకు కళంకము చేతుండ జేయవలయును. దేశమునందు శ్రోత్రియాచారములు గలవారు, తమకు చెవియకుండ దేశమునందు జరుగుచున్న మార్పులకు గమనించి కాలపరిస్థితులను అవసరములను గమనించి తమసంఘ నియమములను మార్చుకొనవలెనని లాలాజీ విజ్ఞప్తి జేసెను. శ్రోత్రియులగు హిందువులు జాతీయవాదులుగ నున్న హిందువులకు ప్రతిహతులుగ నుండి వారు శ్రోత్రియులు గారనియు, హిందూ మత ప్రతినిధులు గారనియు దలంచుట తప్పుని హెచ్చరించిరి

హిందూమతమునందు ముఖ్యముగ తల్లలను గూర్చి యొక్కవ జాగ్రత్త నుండవలెనని లాలాజీ చెప్పవోడగను బాలి కలు దృఢగాత్రులుగనుండి, మనోదార్ద్రమునుగల్గి, యేవిధమైన విచ్చిత్తమునానములు లేకుండ, ఆహారనియమములు గల్గి, పొట్టాబులన్న యిష్టచరకుండి, మంచితక్తిగల్గి, కాలముగనుండి, భయము పరాధీనభావము లేకుండనుండునట్లు జేయుటై మనదేశమందలి బాలికలను కాపాడవలెనని ఆయన దేశీయులను కోరెను. ఆయన దేశమునకు జెప్పునదేమనగా. “యీశ్రీలే యిమ్ములను సృజించినవారు. వారిని రక్షించి విద్య నేర్పడు.” (అ. ప్రె.)

అలిపురం అగ్రికల్చరలు గార్డెను రాజప్రతినిధి సందర్శించుట

కలకత్తా, డిశంబరు 6:—అలిపురమందు గల వ్యవసాయపుతోటను డిశంబరు 6 వ తేదిన రాజప్రతినిధి సందర్శించెను.

రాజప్రతినిధి సందర్శనము

కలకత్తా, డిశంబరు 6:—పి. కె. సెన్, డి. ఎ. బ్రగద్య రాజప్రతినిధిని సందర్శించిరి.

బెన్గళీరు, కలకత్తా, డిశంబరు 6:—నూకెటు రాజ గారికి రాజప్రతినిధి డిశంబరు 4 శుక్రవారమున దర్శన మిచ్చెను. (అ. ప్రె.)

రోమములు రాలిపోవునట్లు చేయునట్లు

నోస్టిలేకుండ అవాసశ్యకమైన వెంట్రుకలను రాలివేయును. మరకపడదు అందరు నిర్భయముగా వాడవచ్చును, అందరిచే ప్రశంసించబడినది, ప్రపంచమును అంతటను అందరిచే వాడబడినది. 3 బిళ్లలుగల పెట్టె 1 కి రు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులుచేరు. ప్రతివోటును ధారాళమైన కమీషనును పనిచేయుటను ఏజెంట్లు కావలెను. అమరావతి ఏజెన్సీ, పార్కురెను, మద్రాసు.

Grnd Clearance Sale for Xmas.

Original Price Rs. 30. Sale Price Rs. 12. Only 64 Left in Stock.

The "Pigmy" Gramophone. (British Made).

This is fitted with a strong reliable and perfect Machanism Workmanship unrivalled will produce a beautiful and Melodious tune to any member of audience. This Gramophone is ideal for the River, for garden parties and Alfresco Dances; But serves equally for the Salon and Drawing Rooms. Fast and show regulator sound box and metal horn Packed complete in handsome Metal Cabinet case as as illustration price complete with double sided Records well assorted Bands, Ballards. Dances, Musics and double Box Rs. 12 (Twelve) only. Spare Records Rs. 2 (Two) each.

THE BRITISH TRADING Co., P. B. No. 1223, G. P. O. MADRAS.

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధ మైనది

అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాతి మైన మందు. ఇది ఇశ్వరసిద్ధుడు తయారగుచున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము, నోవ్వులు, వాపులు, గాయములు, బిడ్డలు, పోట్లు, బేబులు మొదలగువాఁలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పనిచేయును. చర్మముపై రేచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోవ్వులు సంజులము పోగొరపు. కైత్తురుత్రలిక్షణమునందును కఠిరాంగులకు ఆహారపదార్థములను శోషింపించి అచ్చటి శిథిలపదార్థము లను గ్రహించి ప్రాణాంతరము జేయుచున్నది.

అన్ని పాపులలో జొరకును

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక మంచిది.

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము

మోహినీ తైలము

పెండ్రుకలను పెంచి నిగనిగలాడించును

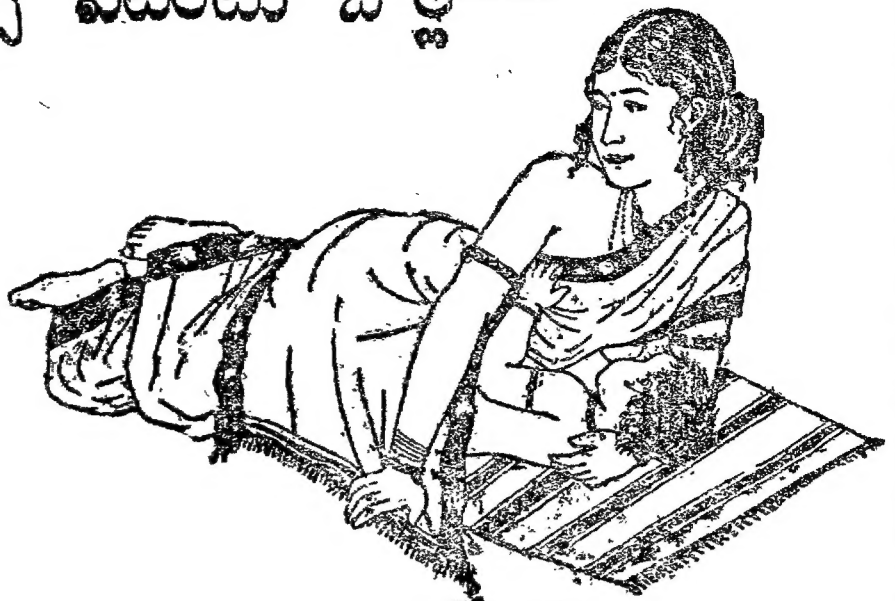
కండ్లకు చలువచేయును

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి.

రాబిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లి

ప్రతి బిడ్డకీ

ఈ ఆరోగ్యమున, బిడ్డ ఆరోగ్యమున మృగా కానుకగా మనెను. శిశువారీ బిడ్డనువచ్చు అవకాశమునందు గొప్ప కష్టములు చిక్కులు గలుగును. బిడ్డ కల్గి చూచుచు ఉభయపక్షమును.

రాబిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లితో

తయారుచేయబడిన గంజిని లేక అల్పమైనది తల్లి పుచ్చుకొనిన తనకు మంచి అలవాటు గలుగుచున్నట్లు తెలియజేసి, మరియొక బిడ్డకు పాలు భారాల్ గా యిచ్చుటకు వీలుగను. తల్లి కన బిడ్డకు పాలు యిచ్చుకాలవప్పుడు

రాబిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లితో

తయారుచేయబడినగంజిని ఆవు, లేక గడ్డి, లేక మేకపాలు, లేక దబ్బాపావుతో చేర్చియిచ్చుట మంచిది. ఇది మిక్కిలి సుమారుమైన బిడ్డలకుకూడ మంచి జీర్ణకై నిచ్చు అవకాశముగానున్నది. అయితే బిడ్డలచే గొప్పగా విభిన్న చేయబడుచున్న రాబిన్సన్సు "పేటెంటు" బార్లిగానే యుండవలెను. పలుకూను నీమ గున్న మతో కలపబడి, మిక్కిలి మరీనుగా ముడు పెరల్ బార్లిని వాడుటకు మాను.

No. 3.

లోకలుబోర్డు ఆక్తుసవరణ

మదరాసు చట్టనిర్మాణ సభాసభ్యులకు మనవి

అయ్యా! లోకలుబోర్డు ఆక్తులో ప్రజానుకూలమైన మార్పులు చేయుటకు గవర్న మెంటువారుగాని, ప్రజాప్రతినిధులుగాని యంతరంగము తగినకేంద్ర తీసికొనినట్లు కనపించదు. కొన్ని మార్పులుచేయుటకు కొద్దికోజులలో యీ చట్టము కవున్నిలు యెదుటికి రాగలదని తోచుచున్నది. అట్టిసహాయములో యీ క్రిందియంతములు మాసభ్యులకు న్యాయమైనవి నోచినయెడల పీటికషయమైకూడా యోచించుటకు పానకాశము కలిగించే లాగు గవర్న మెంటువారిని కోరెదరనే సమ్మికతో నునవిచేయుచున్నాను.

1. జిల్లాబోర్డులను తీసివేయుట

ఈయంతము క్రొత్తదికాదు. 1923 సం॥లో శ్రీయుత డాక్టరు డి. రామచంద్రారావుగారి యజ్ఞానమున కాకినాడలో జరిగిన నార్తరక సర్కార్సు లోకలుబోర్డు తాస్సెన్సు లో జిల్లాబోర్డు యొత్తివేయవలెననే తీర్మానమును చేసెను. ఈయంతము కొంత అభిప్రాయభేదము కలదిగా కనపించినను అనుభవముతో ఆలోచించినయెడల జిల్లాబోర్డులు యెంత మాత్రము అవసరము లేదని తోచకమానదు. మునిసిపాలిటీలవలెనే తాస్సెన్సు లోకలుబోర్డులకూడా ప్రత్యేక సంఘముగా నున్నయెడల ఆయాతాలూకాలలో వసూలుఅయిన లోకలుబోర్డు వాటిపాటి పునరాగమములే విజయోగపడుటయు, అవసరములను జట్టి ఆయాతాలూకాబోర్డులు రుణములపద్ధతి వగైరాలను పునయోగపర్చుకొని వాటియిచ్చులు తీర్చుకొనుచుండుటయు జరుగగలను. ఈవిషయము చర్చకునచ్చినయెడల కొందరు సభ్యులకు కష్టముగా వుండేమాట నిశ్చయము. ఈతీర్మానము సగ్గకపోవచ్చును. కాని 1921 సం॥ లో రివిన్యూబోర్డు యొ

వేయవలెననే తీర్మానము కవున్నిలులో పెట్టినట్లే యీ తీర్మానముకూడా కవున్నిలుయెదుటవుంచి ప్రజాభిప్రాయములను వెల్లడిచేయుట అవసరము.

2. జిల్లాబోర్డుసభ్యులను తాలూకాబోర్డువారు యెన్నుకొనకుండా ప్రజలే యెన్నుకొనుట

ఈ తీర్మానమువిషయములో వ్యతిరేకాభిప్రాయములు వుండవని తలుస్తాను. ప్రభువులసభ, లేక నిష్ప సభ అని పిలవబడే కవున్నిలుఆఫ్ ప్లేటులగాయను, యూనియనుబోర్డు, పంచాయితీబోర్డు వరుకు పూడేసభలలోనిసభ్యులను ప్రజలు ప్రత్యక్షముగా యెన్నుకొనుచుండగా (డైరెక్టు ఎలక్షన్) ఒక్క జిల్లాబోర్డుసభ్యులనుమాత్రము ప్రత్యక్షయెన్నికలు లేక, తాలూకాబోర్డువారు యెన్నుకొనుట (ఇండైరెక్ట్ ఎలక్షన్)చాలాఅన్యాయము. ఈవిషయమై వెనుకటికవున్నిలులో కొంతచర్చ జరిగినది కాని పర్యవసానము లేలలేదు. ఇంతవరకు యీ కవున్నిలులో యీవిషయమై యేమెంబరు తలపెట్టకపోవుట చాల విచారకరము. ప్రత్యక్ష యెన్నికలు వుండవలెనన్న మాత్రమును అంగీకరించిన తరువాత ఒక జిల్లాబోర్డుమాత్రము ఆది అన్యాయంబ కేయకపోవుట న్యాయము కాదు. ఈవిషయమై అభిప్రాయభేదములు వుండవలయు, వుండ నవసరము లేదనియు నమ్ముచున్నాను.

3. నామినేటెడు మెంబర్లను నిర్ణయించే అధికారము ప్రత్యేకము ప్రసిడెంట్ల మీరగాని, గవర్న మెంటు మీదగాని వుండకుండా ఆయాబోర్డు మెంబర్లు అందరూ కలసి యెన్నుకొనుట.

నామినేషనులు చేయునపుడు ప్రసిడెంట్లు గమనింప వలసిన నియమములను గురించి లోకలుబోర్డు ఆక్తులోని మూత్రము (క్లౌజులు) లను గాని ఆ మూత్రములను సరిగా గమనించవలెనని గవర్న మెంటువారు జారీ చేయించిన అర్డరులనుగాని తక్షణము

చేయక కొందరు ప్రసిడెంట్లు జరిగించుచున్న నిరంకుశ చర్యలను వాటిమేని గవర్న మెంటువారు జారీచేయించిన జి. ఓ. లును గరించి చాలా మందికి తెలిసియే యుండును. 4-1-24 లేడి గల నె 55 రు; 15-4-24 లేడి గల నె 1002 రు; 18-6-25 లేడి గల నె 2112 రు, యల్. వై. యమ్. జి. ఓ. లను చిత్తగించిన యెడల ప్రసిడెంట్లు మెంబర్లను నామినేటు చేయునపుడు తమ అధికారమును యేలా వినియోగపర్చినదియు, అందుపైన గవర్న మెంటువారు కలగచేసికొని సదరు నామినేషనులను రద్దు పర్చినదియు విశేషము కాగలను. ఈవర్గ జరిపించిన ప్రసిడెంట్లులో యొకరు స్వరాజ్య పార్టీలోనివారు, ఒకరు జస్టిసు పార్టీలోనివారు, మరి యొకరు యేపార్టీకి చెందని స్వతంత్రులు. ఇందువల్ల వివిధ రాజకీయభిప్రాయములు గల యేపార్టీవారు అధికారములో వున్నను, యీనామినేషనులలో అన్యాయము జరుగునని శెప్పక తప్పదు. ఈమధ్య మదరాసు కార్పరేషనులో చేసిన నామినేషనున్ను, అందుపైన కొన్ని పత్రికలు చేసిన ఖండనయున్ను, మూచినయెడల గవర్న మెంటువారు కూడా తాము విధించిన నిర్ణయములను తామే తప్పిపోవుచున్నట్లు కనపించుచున్నది. కాన యీనామినేషనులచేయు అధికారము వక వ్యక్తియందు గాక, ఒక సంస్థయందు వున్నయెడల యేసంస్థముకు గాని అన్యాయము జరగవలయు, నామినేషనుల తగిన మూత్రములు యేర్పాటు చేసినయెడల ఆమూత్రము ప్రకారము అమలు జరుగుచుండుటకు అవకాశ ముండ గలదనియు నమ్ముచున్నాను.

ఒక లోకలుబోర్డు సభ్యుడు.

సక్సెస్ దంతచూరము: - పల్లె శ్యామలను పొగొట్టుటకుఇదిటే మంచి ఔషధము. 1 డెను తూ 1-4 0.

టి. ఎస్. న్యమినాధ శాస్త్రి,

వై. 1 అలంగా త్రుట్లెద్ది తిరువల్లి క్వి. జి నువరాసు.

అలసట, నిద్ర, తలనొప్పి

అలసట, నిద్ర, తలనొప్పి

1228

Deschiens' syrup

శిశువుల అలసటను

ఇది, ఆంగ్లము, ఫ్రెంచ్, హిందీ, సింధీ, బెంగాలీ, మరాఠీ, ఉర్దూ, తెలుగు, తమిళ, కన్నడ, మలయాళములలో వ్రాయబడినది. ఎక్కడను చూడవచ్చు.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

పారిస్ ఉన్ని శాలువలు

అసలు ఉన్నితో నేయబడినవి. మిక్కిలి ఆంద్రుల పుల అందుబాటు. తల అందులు కూడగలవి. క్రొత్త రకములు. తెలుపు, ఎరుపు, ఆకుకమ్మ, మొదలగు రంగులలో గలవు.

నెం 1-6 మూ X 8 మూ ధర రూ 14, నెం 2-6 మూ X 8 మూ ధర రూ 12 1

కె. ఎస్. ముత్యయ్యకంపెనీ, తపాలు పెట్టె నెం 99, మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదిఉన్నచో వైద్యకళబంధు, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాటికోలైండు వెల 3-4-0 లు. ఇంను సమస్త ఖనిజములు కుద్రచేసి భస్మములు చేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములు లువు. ఈ 1 కి రు. 500 కిమ్మకుగల భస్మములూడ గలవు. నెల రు. 1-8-0

రెడ్ డి స్టో ద రు లు, రాయవరము, గోదావరి.

తో కామయహర కస్తూరి మాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలిది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆహరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయాష్ట్రలు, ఫిలిపిన్సులు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆహరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (తో కామయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరననీల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కీలములు, పకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించినభేములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకాప్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపాత్రకలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక నూగును. నలు దిమ్మలనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రకలు వేసకునేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-8 ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్డ వెల పోస్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్డ రూ. 2-18-0. 25 బుడ్డ రూ. 5-2-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుట. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు.

మాన స్థోల్లాసి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసులభిను! (పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము) గుణానుభవము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైశ్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పొక్కులు, శిగ్గులు, ప్రక్కలు, అసలు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమాంశక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఎక్కిసారి వాడినచో నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:-

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిమిషాలు, ఎలక్కురు, కృష్ణాజిల్లా

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. మూడుపూట లో తప్పక నూగుము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము ఔస్సు 3-0-0 రెండును ప్యాకింగునగై రా ఖర్చులతో 6-0-0.

గంధర్వ శార్మసీ రామచంద్రపురం గోదావరిజిల్లా.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

"కామకాస్త్రమునకు" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, ఆర్థి మొదలగు హాటినిగరించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. వివరణ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు. ఇది ఉచితముగా తపోతో ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన వారు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆత్మకన్యగ్రహ ఔషధశాల,

36, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

భూమిపన్ను, రీ నెట్టి మెంటు

5

(రె. మం దేశ్వరశర్మ గారు)

1817 సం॥లో బీనులోని డెక్కన్ ప్రెస్ గ్రామకాలనీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినది. ప్రవేశపెట్టినదిగ నువరకును రాజధాని ప్రభుత్వమున కుత్తరువుచేసి. ఈపద్ధతికి ప్రవేశకర్తలు కలనలోర్ము, థామస్ మన్రో గార్లు థామస్ మన్రో మన రాజధానికి 1820 సం॥లో గవర్నరుగావండిరి. ఈరహితువారి పద్ధతిలో గలించిన పద్ధతులలో ఎల్ కృషిలూడైన రహితునకును ప్రభుత్వమునకును నడుమ, జమిందార్లుగాని, గ్రామ పంచాయితీలుగాని పెల్లనదార్లుగాని లేరు. సవరరహితు తన స్వాధీనము లోనున్న భూమిమిదికి ప్రభుత్వపుపన్నునకు లోటురాకుండు సవరరహిత పూర్ణ హక్కు దాగుండు. ఈరెండును దీని మధ్య లక్ష్యములు. కాని పూర్వపురహితువారిపద్ధతికిని నేను అమలు లోనున్న పద్ధతికిని కొన్నియుభయములేకపోయిరి. తేడాలుగలవు. తొలుతి పూర్వపద్ధతి యొట్టుండినదియు తెలిపెదను.

రహితువారిపద్ధతి - మొదటిలో

మొదటిలో నీపద్ధతి దారుణముగా నుండెను. సర్వీసెట్టి మెంటులు బహుఅబాగ్రతగా జరిగి అనేక హెచ్చుతగ్గులు గలుగుచుండెను. విడుదల హక్కుండెడిది కాదు. తొటపూములకు మరింత హెచ్చుపన్ను కట్టబడుచుండెను. పన్ను శేషము పంటనుబట్టి గాక అంతకుపూర్వము మొనూరు పాలనమున విధింపబడిన హెచ్చుతగ్గులు బట్టియు, అధికారుల చిత్తమును బట్టియు, పంటకు ముందుగానే విధింపబడుచుండెను. అప్పుడు మొత్తము పంటలోనే (gross produce) నూటికి 50 లేక 60 వరకు దొరతనము పన్నుగాపుచ్చుకొనుచుండెను. అందుచే వ్యవసాయపు ఖర్చులు పోను రహితునకు మిగులుట అరుదు. భాన్యాదులగరలు పూర్వముకంటెను ఈ పద్ధతిలో మృదంగించినవి. ప్రవ్యయా ప ము గాని వ్యవల సీ యుండుట చే గృహతల్లదలన నీపన్ను మరింత హెచ్చెను. ఇట్టివివేకపు పన్ను కట్టటలో, దేశ సాంప్రదాయమును నిర్లక్ష్యము చేసిన అప్పటి దొరతనముకు రహితు భూస్వామి కాదనియు అందుచే నతనిని సాధ్యమైనంతవరకు పిండ వచ్చుననియు కూడ అభిప్రాయముండవచ్చును. ఇందు కూడ "గ్రామ కాల" పద్ధతిలోవలె ఒకరహితు పన్నునకు గాను గ్రామములోని కడమ రహితులు కూడ జవాబు దారులై యుండిరి. కాని ఈరహితువారే పద్ధతి పైన, జమిందారిపద్ధతి వలెనే భూమిపన్నును కాశ్యతము చేయుటయే అధికారులు, దొరతనము యొక్కయు ముఖ్యోద్దేశము.

ఇట్టి దారుణమైన పద్ధతివలననే నా మొదటివ్యాసములో వివరించిన, ఇదివరలో దేశమొత్తము నెరుగని ఘోరకాలకములు గల్గినవి; ఈపద్ధతి యొక్క తీవ్రతకు గరియైన ప్రజలకు, ఇందులోగల "కాశ్యతపుపన్ను" లాభమైన గలుగలేదు. అప్పటికిని కూర్చి ప్రభుత్వమువారి వాక్యముల నే నిట నుదహరించుచున్నాను. "1855 వ సం॥ నాటికి అనగా రహితువారి పద్ధతిని ఆవరణ యోగ్యమని శిషు పరచి మదరాసు రాజధానిలో ప్రవేశపెట్టిన 25 సంవత్సరములకు పిమ్మట రాజధానిలోని భూమిలో అయిదవ వంతు మాడ సాగులో లేదు సాగుకాదని భూమిలోనే సమునకు వెగబంజరుగా నుండెను. జనసంఖ్య పెరిగినను, దేశము షోభరహితముగా నుండినను ఈకాలములో రాబడివృద్ధిగాని, వ్యవసాయపువృద్ధిగాని లేదు. పన్ను విధించు పద్ధతి పాక్షికముగానుండెను. దీనికి తోడుకొన్ని సంవత్సరములు వరుసగా ధరలు పడి పోయి ఇదివరలోనే తడిసి మోపెడైన నీపన్నులభారమును మరింత పెంచినవి అప్పుడు మొత్తము పంటలోనే (Gross produce) పంపు నూటికి 50 చొ॥ నను, మెట్టుకు 35 చొ॥ పన్నుండెను. కాని రహితు హెచ్చుతగ్గులచేయ ప్రాత్యూహపరుచులననన నూటికి 25, 30, కంటె హెచ్చుకట్టరాదు" (Standing information of Madras Presidency 1893)

వైపద్ధతినలన (ముఖ్యముగా) గల్గిన దారుణములు తమకు రాబడి సన్నగిలు మున్నగువానివలన ప్రభుత్వము సందర్శించిన సునరాజధానిలోని భూమిపన్నును పునర్విమర్శనముగావింపవలెనను ఉద్దేశముతో 1858 వ సం॥లో రివిన్యూ సెట్టి మెంటుశాఖను యేర్పరచి నీవిలు అనునాయనను ప్రభుత్వదేక్షకుగా నియమించిరి. ఈశాఖవారు 1867 సం॥వరకు సర్వీసెట్టి మెంటు విషయములలో అనేకశోధనలు చేసి 1867 వ సం॥కు ఒకదారికి వచ్చినతెలిపి ఈమధ్యగాధను అప్రస్తుతముగా వవలిరిని, కాని ఒక్కఅంశమును ఇచ్చట తిరిగి పాతమున తలపునకు లేనియెడల కథయొక్క గొలుసునుండి కొన్ని లింకులనువిడదీయుట యగును. 1860 సం॥ ప్రాంతమున అనగా పైసర్వే వగైరాలు జరుగుచున్నప్పుడు, భూములయొక్క మట్టిని శేషముల బట్టియు, నీటిని

యు, పంటలు వానిధరలు, రోడ్లు, రైల్వే సంకలన సామిష్టత, వీనినిబట్టి పన్ను కట్టి పడవపన్నును కాశ్యకముచేసెదమని ప్రభుత్వము ప్రకటించిరి. స్వల్పకాలములో దీనిని త్రోసివేచ్చిరి. విషయము 1884 సం॥లో 30 సం॥ల కొకసారి భూమిపన్ను పునర్నిర్ణయము చేయవలయుననియు, అప్పుడు ఇదివరలో వట్టి విశేషముల నిర్ణయించి (Classification of soils) పంట ఆంధ్రనామనబడిన భూములకు, భాగ్యగుల ధరలనుబట్టి మాత్రమే పన్ను నిర్ణయించబడునని మరయొక ప్రకటన చేయబడెను. కాని ఈ ఖరారుకూడ వరారియ్యెను. అటుతరువాత 1900 సం॥లో సివిలు సర్వేసు ఉద్యోగులుగానుండి వినుతిగాంచిన రమేశ చంద్రయ్య, పెద్దపల్లెను మున్నగు ప్రాంతముల, అంజ్నేయ ప్రముఖులు (1) ప్రభుత్వపు ఖర్చులపై చేయబడిన నీటివనరులవలన పెరిగినవిముక్తు (2) భాగ్యగులకు ప్రతిసెల్లీ మెంటుకు 30 పూర్వంవలె త్వి ర ము ల దా మా య ని పె రి గి న ధరలు- ఈ రెండు పన్ను ను పు న ర్ని ర్ణ య ము చేయుటకు కారణములుగా ప్రభుత్వము. (ఇతర కారణముల వలనకాని) అంగీకరించవలెననియు, కోరిరి. కాని ప్రభుత్వము "ఈరెండు కారణములకంటెను ఇతర కారణములవలన భూములకు గల్గిన అదనపు కిమ్మతులలో పాలుగొనుటకు ప్రభుత్వమునకు గల హక్కును వదులుకొనుట, కొంతవరకు ప్రభుత్వపు పెట్టుబడితో నిర్మించబడిన రైల్వేకాలువలు వలనను, కొంతవరకు దేశపు వ్యయశక్తి నాగరికత వలనను గల్గినట్టియు; తాము అర్జించినట్టియు లాభమును కొందరు వ్యక్తులకు (రహితులకు) అన్యాయముగ వదలి పెట్టుటయగును" అని రివిన్యూకామిలో వారి కేరి న ప్రైవేటుఖులు దేశక్షేమము ప్రభుత్వక్షేమమునుగూడ యోచించి చేసిన ప్రాతిపదికనుగూడ నిరాకరించిరి. ఈవిషయములు నాపూర్వ వ్యాసములలో విపులపరచితిని.

రహితువారీపద్ధతి-ఇప్పుడు

నేడు అమలులోయన్న రహితువారీపద్ధతి ప్రకారము ఇదివరలో యుండిన మొత్తంపంటలో (Gross produce) నుండి పన్ను నిర్ణయించుటను రద్దుపరచి నికరపు పంటలో రాజభాగము సగమునకు మించరాదని సవరింపబడినది. ప్రతి రహితునకును తనస్వాధీనములోని భూమి అందుపై కట్టవలసినపన్ను తెలియజేయు పట్టాను ప్రభుత్వము ఇచ్చును. పట్టా సాలీనా ప్రభుత్వము ఇచ్చుబిల్లువంటిది ధర్మశాస్త్రద్వైతంలో (Legally) ఇది స్వాధీనమునకు నిదర్శనముగాని హక్కునకు నిదర్శనము కాదు. పట్టాదారుడు తనపట్టాదాఖలా భూమిపన్నునకు మాత్రము జవాబుదారుడు. ఆతనికి విడువల హక్కుకలదు. ప్రభుత్వపు పన్నునకు భంగమురానంతవరకు పట్టాదారు దానవిక్రయ సత్తాది అధికారములుగల భూస్వామి. రహితుభూమికి మామూలుగా వచ్చునీటివనరుకు భంగముగల్గి నప్పుడు రాకుండుపద్ధతిని ప్రభుత్వము నీటిసప్లయిని అవసరమును బట్టి సవరించుమండ వచ్చును. పూర్వపద్ధతిలోని "పన్నును కాశ్యకము చేయుట" అను సూత్రమును ఇప్పుడు తప్పించి అందుకుబదులు 30 సం॥లకు ఒకసారి ఈక్రిందిధానము ననుసరించి రహితువారీ భూమి పన్ను పునర్నిర్ణయము చేయుమండవలెనని 1893 సం॥ బోర్డు ప్రాండింగు ఆర్డరు మూలముగ స్పష్ట పరచిరి. సదయ విధానమును, గత సెల్లీ మెంటులలో దానిని యేవిధముగ ఆచరణయందుంచినదియు ముందు తెలిపెదను.

(రత్న పురుష లేహ్యము)

యేకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రముపైన తగ్గించిబలము గలుగజేయునని ఆశేకలచే కొనియాడబడుచున్నది. రు. 1-4-0 పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

పాలనుగంధిలేహ్యము

రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు యితరవర్కలగుములు మలబద్ధము, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 తు॥ డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఆ. 6
పి. జి. ఎ. అందుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేసి, నెల్లూరుజిల్లా.

మ క ర ధ్య జ

రసాయనము

దీనిని నేవించినచో మూత్రముతో కలిపిపోయెడి శక్తమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతి శీఘ్రరేతస్థలన ముట్టును మాన్యును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలము, రతిదార్ఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలగు బలము కలుగును. శలదినుములను సరిపడుమందు తేపాలూ ప్యాకింగు ఖర్చులతో రు 3-7-0.

పి. జి. ఎ. మెడికల్ సోల్, రాయచండ్రపురం (గోదావరి)

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వసం॥ డిసెంబరు 7-వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుము తెనాలిబి ,, వ 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
బియ్యము ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	18 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	18 0 0	14 0 0
సెనలు ,, డిటా ,,	18 8 0	14 8 0
బినుములు ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
ఉలలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

కువ్వలనూనె బా 1-కి ,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరు సెనగపప్పుబా1కి ,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	54 0 0	56 0 0
జేరు సెనగనూనెగానూనెబా1-కి రు 110 మొ. కానూనె 108 0 0		
ఆముదము బా 1-కి ,,	106 0 0	107 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	90 0 0	
కూరపసుపు ,,	40 0 0	45 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంచు ముదూస 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	60 0 0	80 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం బా 1-కి ,,	84 0 0	86 0 0
చదరం ,,	88 0 0	42 0 0
రవుండు ,,	84 0 0	55 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 రులంకు ,,	72 0 0	78 12 0
బంగారము, కులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 6
సవరము 1-కి ,,		18 5 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	254 0 0	260 0 0
రాగి డిటా ,,	279 0 0	290 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా1 గలవి ,,	80 12 0	81 4 0

7. దూది

బోండావెట్టుబారన 1-కి ,,	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	215 0 0	

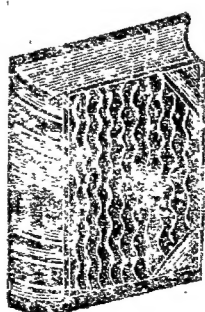
8. నూలు

ముదర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	5 8 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
మూలయేనుగ నెం 20 ,,	8 14 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యాచె ,,	9 4 0	
నెం 22 ,, ,,	9 12 7	
నెం 12½ తెన్ని సర్కసు ,,	7 11 9	
నెం 14½ ,, ,,	7 14 6	
నెం 12½ ఆలెన్న ,,	7 2 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు ,,	7 4 0	

చదున చదువ సంతోషించెదరు ! నీకు కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలలోజులు వెదికిన శాస్త్రమిదియే.

2289 శరీరమర్త శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములను వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆడ అను శివు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్తముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. ధర రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జి అదలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కింపె, నెం. 9, ఆరుముగంకిపేట, మదరాసు.

ఆ 1924 సం॥ బ్రిటిషు ఎంపైర్ ఎగ్జిబిషనులో మెడలు పొందినది.

"సిరియల్ ఫుడ్"

మీకు ఆరోగ్యము కావాలేనా? కాఫీను తీసు యూరిక్ ఆసిడ్డు విషములతో నిండియున్న కాఫీ, టీలు మాని సిరియల్ ఫుడ్లు వాడుచూ ఆరోగ్యము పొందుడు.

రుచికరమైనది! ఆరోగ్యమైనది! బలమైనది!

వజంట్లు కావలయును

వివరములకు! అకాబిశ్యతో బాబువ్రాయుడు.

The Cereal Food Manufacturing Co.

Sole Representatives:—

The Godavary Industrial Trading Co.,

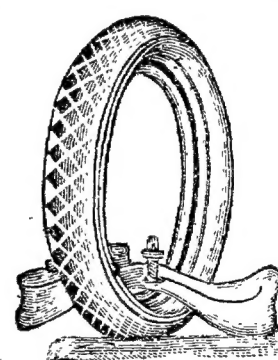
P. o. Narasapur, West Godavari Dt.

మోటారుబండ్లు, బస్సులు,

సౌంత వారలకు

క్రొత్తటయిర్లు, ట్ర్యాబులు (Trays & tubs)

కొనుటకు త్వరపడకుము.

టయిర్లు, ట్ర్యాబులు, బర్నర్లు, పంచర్లు అయిన గాని మేము క్రొత్తవిగా తయారుచేసి, గ్యారంటీతో పంపుము.

వల్కనైజింగ్ (Vulcanizing) చార్జీ మిగుల సరసముగ చేయబడును. వెంటనే వల్కనైజింగ్ చార్జీ వివరములూబిల్తో పంపబడును.

ఎడిన్బర్గ్ అందు కో.,

నెం 174, బ్రాడ్వే, వడ్రాసు.

ఆయుర్వేద భూషణ

నోరి రామశాస్త్రి, ఎ. కే. ప. సి. వారి

శ్రీరవధాని

తల్లలకు చనుదాలు వృద్ధిచేయు పద్యములేని తియ్యని రసాయనము. ఈ క్రిందిచోట్లను దొరకును.

వెజవాడ:—ఆయుర్వేద నిలయము.

ప్రెండ్లు అండకో;

విజయనగరము:—ఎస్. విశ్వనాథం అండుకో.

ఆంధ్ర బిడి నెస్ హాసు:— విశాఖపట్టణము, చీపురు

పల్లి, యలమంచిలి, అనకాపల్లి, నన్నరట్నము

కాకినాడ:—వక్కలంక కామేశ్వర రావు సంయుగారు.

కల్లూరు:—ఆయుర్వేదనిలయముశాఖ, సంతకెట్ల.

వైన్ యంకు

ఫోస్ ఫెకాపేనాలు చిరకాలము చక్కగా వ్రాయు

టకు మైక్రాయింపును వాడుడు. ప్రతిరోజును తోరణముల కిట్లు వ్రాయును.

వైన్ యంకువర్క్సు, లిమిటెడ్,

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్ర తియింట నుండదగినది

ఆల్ఫ్రెడ్ అడమ్. "పండిట్" మదరాసు.

పోస్టు బాక్సు నెం 287 రు మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగాతు ఏ. వి. యస్. ఆండ్ ఎ. యమ్. యస్.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర ము

ప్రధాన కార్యస్థానము బొంబాయిము, 151 గోవిందప్పనాయునివీధి మదరాసు

బొంబాయిము బ్రాంచీ: 18కి బ్రాడ్వే

ప్లేగు, కలరా వ్యాధులకు ఆమోఘమైన మందులు

ప్లేగు బొంబాయిము సెట్టు 1-కి రూ 2-2-0;

కలరా బొంబాయిము సెట్టు 1కి రూ 1-2-0.

జీవామృతము: (రిజిస్టర్డ్) శరీరమునకు దుండు సరమలను యెముకలను బాగుగ పెంచును. రూ 3-4-0

సిద్ధమకరధ్వజము: అన్ని జబ్బులకు ఆమోఘమైన మందు. 60 మాత్రలు రూ 9-0-0; 90 మాత్రలు రూ 5-0-0

భృగువటి: ఇది సుగంధమైన వ్యాధులను, మూలశోకమును పేరువడిన మందు. రూ 1-12-0

చ్యవన ప్రాసన: ఉబ్బసపు దగ్గులకు మంచిమందు. పాన రూ 8-0-0

అమృతామలక తైలము: అభ్యంగమునకు యోగ్యమైన చలక నిమ్మ తైలము రూ 1-0-0

రక్తస్థాంధక: ఇది చెడిపోయిన రక్తమును శుభ్రపరచును. రూ 3-0-0

లోకల్ ఏజెంట్లు { దాదా అండ్ కో., కె. యస్. ముత్తయ్య అండ్ కో., ఆల్ బట్ అండ్ కో.,

ఇంజీయర్ ఇండస్ట్రియల్ అండ్ కో., జనరల్ ప్రోవిజన్ స్టోర్సు, వైకాపు రోడ్డు, తిరువల్లి క్షేత్ర } మదరాసు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే కాస్త్రీయముగా తయారు చేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదట్లకు కావలసిన సహాయమును చేయును పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యదిగలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడుకు చురుకైన కలిగించి సుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రుచికరము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రచర్యనములోను, డిస్ట్రీక్టు ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రచర్యనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. పై కామినియా నూనె ప్రతిన రక్తనివర్ధన, పట్టాములయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న పోల్ యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జామ్నామీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోడిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోడిల్ బహారు ఆత్మరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది.

ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును.

కొన్ని చుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద పుల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రచర్యనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1 ఆవున్న బుడ్డి ధర రూ 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రూ 0-12-0

2 ఆవున్న బుడ్డి ధర రూ 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

పోస్ట్ కెంటు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ

155 జామ్నామీదు, బొంబాయి.

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు గిండి 1925-26

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు

రెండవదినము 12-12-25 తేది శనివారము

మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము

1 గం - 45 నిమిషములకు

ఆరోగ్యపారిశుధ్య గ్రంథములు

- ఆరోగ్యము—వ్యాధులు 2
- నిరోధింపబడదగిన వ్యాధులు 2
- క్రిములను వ్యాపింపజేయు సాహస్యవ్యాధులు 2
- పాలు—ఆరోగ్యము
- బ్రాంచి సారాయి (అల్కహాం) త్రాగుటవలన కలుగు అపాయము. 2
- తనశరీరమునకు సంబంధించిన ఆరోగ్యకాస్త్రము 4
- ఇంటిలో ఉపచర్య 8
- ఆహారము—ఆరోగ్యము 2
- ఎవరికైన ఆపాయము కలిగినపుడు వెంటనే ప్రథమ చికిత్స చేయుపద్ధతి. ఆంగ్ల, దవిడ, కర్నాటక, మళయాళ, ఆంగ్ల భాషలలో ముద్రపబడెను. అకౌలు 12.
- ఈ గ్రంథములు దొరకు తావు:-

శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్స్, కెమిస్ట్రీ అండు ఆప్టిషియన్లు, పోస్టు బాక్సు 166, మదరాసు.